

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO TERENU POŁOŻONEGO WE WSI
POŁĄŻEJEWO, GMINA ŚRODA WIELKOPOLSKA**

Autorzy:

26 maja 2021¹²

¹ Aktualizacja w zakresie nowego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Środa Wielkopolska – 01-07-2021

² Aktualizacja w wyniku opinii i uzgodnień – 17-08-2021

Spis treści

1. Wstęp	4
1) Podstawa prawna	4
2) Cel i zakres planu miejscowego oraz prognozy oraz powiązania z innymi dokumentami	4
3) Metody stosowane przy sporządzaniu prognozy	6
2. Stan oraz funkcjonowanie środowiska przyrodniczego	7
1) Położenie geograficzne	7
2) Ukształtowanie powierzchni ziemi (rzeźba terenu, geologia, surowce mineralne)	8
3) Warunki glebowe	10
4) Charakterystyka stosunków wodnych	10
5) Powietrze atmosferyczne	13
6) Warunki akustyczne	16
7) Klimat lokalny	16
8) Szata roślinna i świat zwierzęcy	18
9) Przyrodnicze obszary chronione	18
10) Zabytki, krajobraz oraz inne kulturowe obszary chronione	18
3. Charakterystyka ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	20
1) Położenie w gminie oraz ograniczenia w zagospodarowaniu przestrzennym	20
2) Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	21
3) Istniejące problemy ochrony środowiska oraz cele tej ochrony	21
4) Projektowana zmiana użytkowania terenu	24
5) Analiza ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	26
6) Zagrożenia na etapie funkcjonowania ustaleń planu	28
4. Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń planu	30
1) Powierzchnia ziemi, gleby i zasoby naturalne	30
2) Warunki hydrologiczne i ochrona wód	31
3) Różnorodność biologiczna, flora i fauna	31
4) Krajobraz	33
5) System powiązań i przyrodnicze obszary chronione	34
6) Warunki życia i zdrowie ludzi	34
7) Jakość powietrza i klimat lokalny	34
8) Zabytki i dobra materialne	35
9) Ochrona przed hałasem	35
10) Promieniowanie elektromagnetyczne i strefy ograniczonego inwestowania	36
11) Przewidywane skutki oddziaływania planu na całokształt środowiska przyrodniczego	36

12) Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	39
13) Zalecenia oraz rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	39
14) Alternatywne rozwiązania	39
15) Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu.....	39
5. Ocena rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, podsumowanie i wnioski.	41
6. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.	42
7. Materiały źródłowe oraz podstawowe przepisy prawne.	43

1. Wstęp.

W rozdziale zawarto informacje o podstawach prawnych, zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu, jego powiązaniach z innymi dokumentami oraz informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.

1) Podstawa prawna

Plan miejscowy został opracowany na podstawie uchwały nr XXII/349/2020 Rady Miejskiej w Środzie Wielkopolskiej z dnia 25 czerwca 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego we wsi Połężewo, gmina Środa Wielkopolska.

Plan miejscowy opracowano zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2021, poz. 741 ze zm.) oraz Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. Nr 164, poz. 1587).

Prognoza jest niezbędnym elementem projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, opracowywana jest z projektem planu i poddawana wraz z nim procedurze planistycznej oraz strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko od momentu opiniowania.

Podstawę do opracowania niniejszej prognozy stanowi ww. uchwała o przystąpieniu do sporządzania miejscowego planu.

Prognozę oddziaływania na środowisko ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego we wsi Połężewo, gmina Środa Wielkopolska opracowano zgodnie z art. 51 ust. 2 oraz art. 52 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 247 ze zm.).

2) Cel i zakres planu miejscowego oraz prognozy oraz powiązania z innymi dokumentami

Na terenie objętym opracowaniem nie obowiązuje żaden miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Potrzeba opracowania planu miejscowego dla tego terenu wynika bezpośrednio z lokalizacji części obszarów w strefie wyznaczonej przez odległość równą dziesięciokrotności wysokości elektrowni wiatrowej mierzonej od poziomu terenu do najwyższego punktu budowli.

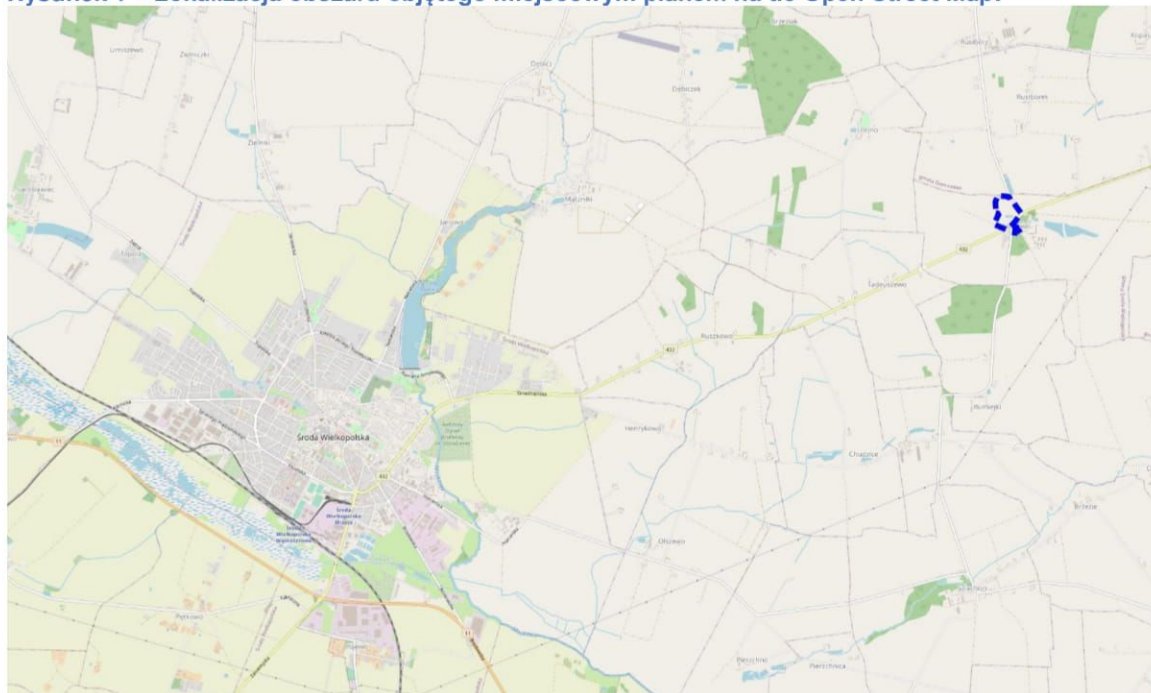
Celem opracowania omawianego projektu planu miejscowego jest zatem ustalenie zasad zabudowy i zagospodarowania terenów wiejskich, gdzie lokalizacja budynków z funkcją mieszkalną uzależniona jest od odległości określonej w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. z 2021 poz. 724). Art. 15 ust. 8 tej ustawy określa termin, w którym należy uchwalić plan miejscowy przewidujący takie funkcje w przypadku stwierdzenia, że zabudowa ta mieści się w odległości, która jest równa lub mniejsza od dziesięciokrotności wysokości elektrowni wiatrowej mierzonej od poziomu gruntu do najwyższego punktu budowli, wliczając elementy techniczne, w szczególności wirnik wraz z łopatami (całkowita wysokość elektrowni wiatrowej).

W przypadku braku uchwalenia planu miejscowego w określonym w ustawie terminie, nie będzie można realizować inwestycji związanych z funkcją mieszkalną – nawet w przypadku istniejących budynków i inwestycji wymagających uzyskania pozwolenia na budowę. Sytuacja taka występuje na większości terenów objętych opracowaniem niniejszego planu i dotyczy ona miejscowości, w której zabudowa również

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ MIEJSCOWEGO PLANU
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO TERENU POŁOŻONEGO WE WSI POŁĄŻEJEWÓ,
GMINA ŚRODA WIELKOPOLSKA

istnieje, a jej wyznaczenie jest również zgodne ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Środa Wielkopolska³. Całość opracowania ma powierzchnię ok. 7,6 ha.

Rysunek 1 – Lokalizacja obszaru objętego miejscowym planem na tle Open Street Map.

Źródło WMS: <http://mapy.geoportal.gov.pl> – dostęp: 18-05-2021

Rysunek 2 – Lokalizacja obszaru planu na tle mapy topograficznej.

Źródło WMS: <http://mapy.geoportal.gov.pl> – dostęp: 18-05-2021

Celem sporządzenia prognozy jest określenie i ocena oddziaływania na środowisko ustaleń miejscowego planu zagospodarowania. Skutki realizacji projektów planów będą weryfikowane na bieżąco podczas codziennej obserwacji realizacji inwestycji oraz procesów zachodzących w środowisku.

³ Uchwała XXXVII/521/2021 Rady Miejskiej w Środzie Wielkopolskiej z dnia 24 czerwca 2021 r.

Na podstawie art. 53 i w związku z art. 57 i 58 ustawy⁴ Burmistrz Środy Wielkopolskiej uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego miejscowego planu z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Poznaniu (pismo nr WOO.III.411.237.2020.MM.1 z dnia 04-08-2020) oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Środzie Wielkopolskiej (pismo nr ON-NS.9011.18.2020 z dnia 27-07-2020).

Prognoza obejmuje m.in. następujące zagadnienia:

1. rozpoznanie i analizę środowiska przyrodniczego (charakterystyka komponentów środowiska, stan sanitarny, stopień odporności, powiązania funkcjonalne, ochrona przyrody);
2. potencjalne zagrożenia dla środowiska przyrodniczego;
3. prognozę zmian środowiska przyrodniczego, wynikających ze zmiany przeznaczenia terenów;
4. charakterystykę podstawowych ustaleń planu miejscowego;
5. propozycje rozwiązań minimalizujących skutki zmian i zagrożenia;
6. prognozę oddziaływania na środowisko przyrodnicze obecnego zainwestowania terenu;
7. streszczenie.

Projekt planu wykazuje zgodność z dokumentami gminnymi tj. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Środa Wielkopolska⁵ oraz z zgodność z dokumentami strategicznymi województwa, w szczególności Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego (2020)⁶. Wymienione dokumenty w swych założeniach kierują się zasadą zrównoważonego rozwoju.

3) Metody stosowane przy sporządzaniu prognozy

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy stosowano przede wszystkim metodę, polegającą na łączeniu w logiczną całość zebranych informacji o środowisku i mechanizmach jego funkcjonowania.

Analizując projekt planu miejscowego, w sporządzanej prognozie, wskazano potencjalne zagrożenia oraz przedstawiono rozwiązania minimalizujące negatywny wpływ realizacji ustaleń planu na środowisko.

Prognozę oddziaływania na środowisko przedstawiono w zakresie, jaki umożliwia obecny stan informacji o środowisku przyrodniczym oraz przewidywanym zainwestowaniu i zagospodarowaniu terenu.

Przy sporządzaniu niniejszego opracowania korzystano z ogólnie dostępnych danych, które zostały wyszukane, zebrane i następnie poddane analizie. Do wykorzystanych materiałów należy szereg danych kartograficznych, planistycznych, inwentaryzacyjnych i studialnych. Należą do nich opracowania wykonywane na potrzeby dokumentów planistycznych, mapy tematyczne, w tym dostępne na geoportalach instytucji dane WMS oraz SHP, które umożliwiają przeprowadzanie różnorodnych analiz przestrzennych.

⁴ Ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko

⁵ Uchwała nr XXXVII/521/2021 Rady Miejskiej w Środzie Wielkopolskiej z dnia 24 czerwca 2021 r.

⁶ Uchwała Nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie uchwalenia Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania

2. Stan oraz funkcjonowanie środowiska przyrodniczego.

W rozdziale zawarto opis, analizę i ocenę istniejącego stanu środowiska na obszarach objętych miejscowym planem oraz istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego miejscowego planu.

1) Położenie geograficzne

Gmina Środa Wielkopolska położona jest w centralnej części województwa wielkopolskiego, a miasto Środa Wielkopolska jest miastem powiatowym.

Od wschodu gmina sąsiaduje z gminą Miłosław (powiat wrzesiński), od południa z gminami Krzykosy i Zaniemyśl, od zachodu z gminą Kórnik (powiat poznański), od północy z gminami Kleszczewo i Kostrzyn należącymi do powiatu poznańskiego i z gminą Dominowo. Centrum miasta Środa Wielkopolska oddalone jest o ok. 40 km od centrum Poznania.

Ogólna powierzchnia gminy wynosi 207,41 km², z czego samo miasto Środa Wielkopolska zajmuje 17,98 km². W skład struktury przestrzennej gminy wchodzi miasto Środa Wielkopolska oraz 38 sołectw. Gmina Środa Wielkopolska ma bardzo korzystne położenie względem sieci transportowych regionu. Przez obszar gminy przebiega droga krajowa nr 11 oraz nr 15, a na północy obszar gminy przecina autostrada A2 relacji Berlin – Warszawa. W zakresie dróg wojewódzkich przez gminę przebiega droga wojewódzka nr 432 relacji Leszno – Środa Wielkopolska, oraz sieć dróg powiatowych i gminnych, które łączą gminę Środa Wielkopolska z sąsiednimi gminami i powiatami.

Przez gminę przebiega linia kolejowa o państwowym znaczeniu: Poznań – Środa Wielkopolska – Jarocin – Ostrów – Kluczbork. Jest to linia kategorii pierwszorzędnej - dwutorowa oraz zelektryfikowana. Stacja Środa Wielkopolska posiada rozbudowany system bocznicy i umożliwia przeładunki na tory wąskotorowe. W rejonie stacji Środa Wielkopolska zlokalizowany jest system torów wąskotorowych. W okresie letnim, kolejka wyrusza w okazjonalne trasy na odcinku Środa Wielkopolska - Zaniemyśl.⁷

Rysunek 3 – Lokalizacja terenu na tle ortofotomapy.

Źródło WMS: <http://mapy.geoportal.gov.pl> – dostęp: 18-05-2021

⁷ www.sroda.wlkp.pl

Plan miejscowy obejmuje obszar o powierzchni ok. 7,6 ha położony w północno-wschodniej części gminy Środa Wielkopolska. Od północy obszar objęty planem graniczy z gminą Dominowo. Obszar ten nie jest zróżnicowany pod względem własności. Niemal całość gruntów stanowią nieruchomości prywatne.

Zabudowę wsi Połężewo stanowią budynki mieszkalne jednorodzinne, ale również i wielorodzinne w gabarytach zabudowy jednorodzinnej – na obszarze planu są to np. budynki dawnych czworaków, gdzie zamieszkuje 4-5 rodzin. Budynki te ujęte są w Gminnej Ewidencji Zabytków. Wieś przecina droga wojewódzka nr 432, z czego centrum wsi położone jest poza granicą planu na południe od ww. drogi. Obszar planu obejmuje głównie tereny jeszcze niezabudowane na północ od tego szlaku komunikacyjnego.

We wsi Połężewo znajduje się eklektyczny pałacyk Kosińskich z XIX w. (na południowy-wschód od granic obszaru opracowania) wraz z rozległym parkiem krajobrazowym. Stanowi on wraz z otoczeniem malowniczy zakątek wsi. Pozostała zabudowa to budynki gospodarstwa rolnego, wiejska oraz zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna - niewielkie bloki mieszkalne stanowiące pozostałość założenia charakterystycznego dla państwowych gospodarstw rolnych (PGR).

Przez teren opracowania planu przebiegał rów melioracyjny obecnie zasypany i nieużytkowany. Miał on połączenie z ciekim wodnym znajdującym się na obszarze parku krajobrazowego przy Pałacyku Kosińskich. Natomiast w ciągu przebiegu rowu, który widnieje jeszcze w użytkach gruntowych jako wody, znajduje się zrastający na skutek zasypania rowu staw. Przez teren obszaru opracowania przebiega również linia elektroenergetyczna SN 15kV. Nie występuje na obszarze planu zieleń wysoka. Tereny niezabudowane, a objęte opracowaniem stanowią obecnie użytki rolne klas IV, V i VI.

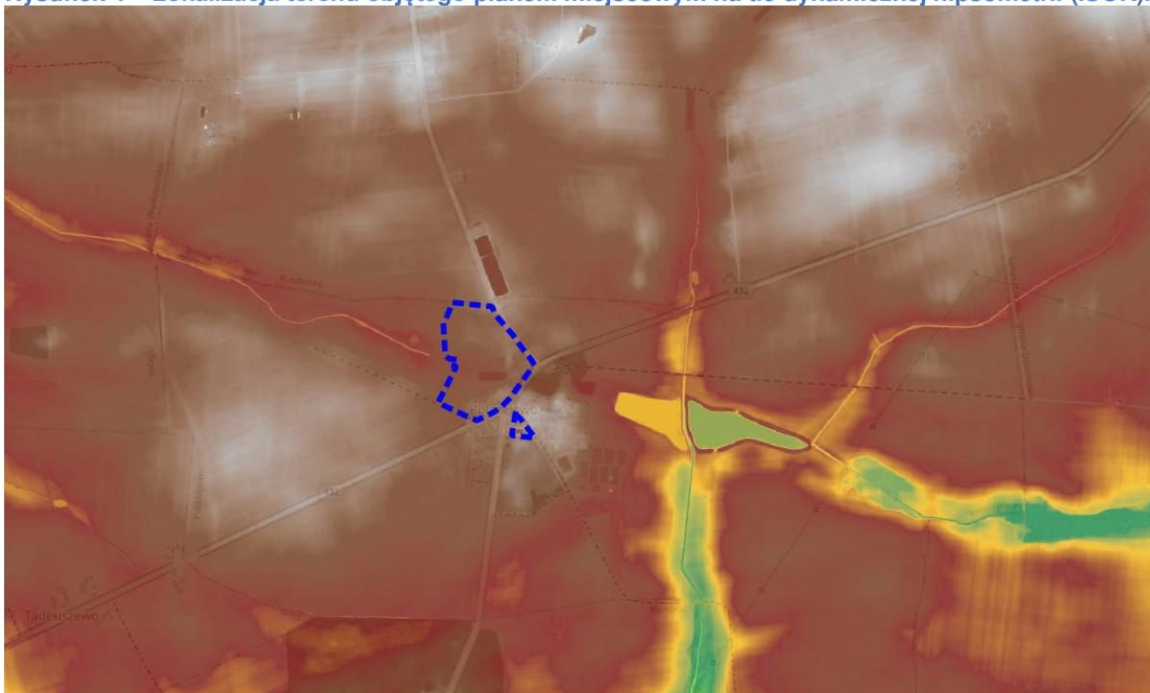
2) Ukształtowanie powierzchni ziemi (rzeźba terenu, geologia, surowce mineralne)

Obszar planu leży według regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego na obszarze mezoregionu Równina Wrzesińska, wchodzącego w skład makroregionu Pojezierze Wielkopolskie i podprowincji Pojezierza Południowobałtyckie. Ukształtowanie powierzchni terenu w tym mezoregionie jest zróżnicowane. W przeważającej części gminy dominują płaskie powierzchnie wysoczyznowe. W południowej części krajobraz przecięty jest doliną rzeki Struga Średzka, która przebiega w kierunku wschód-zachód, oraz mniejszymi dolinami Moskawy (w tym jezioro Średzkie), Wielkiego Rowu i mniejszymi dopływami Strugi. Obszar objęty niniejszym planem miejscowym położony jest na obszarze wysoczyznowym moreny falistej zlodowacenia bałtyckiego, gdzie ukształtowanie rzeźby terenu jest dość jednolite.⁸

Obszar opracowania planu położony jest na wyrównanym wysoczyznowym terenie, co odzwierciedla przedstawiona poniżej mapa hipsometryczna. Rzędne wysokościowe wahają się między 94,4 – 96,9 m n.p.m.

⁸ Mapa geomorfologiczna Niziny Wielkopolskiej (pod red. B. Krygowskiego – mapa numeryczna 2007)

Rysunek 4 – Lokalizacja terenu objętego planem miejscowym na tle dynamicznej hipsometрії (ISOK).

Źródło: dane WMS <http://mapy.geoportal.gov.pl> – 18-05-2021

Pod względem geologicznym podział podłoża przebiega pasmowo. Zasadniczą większość obszaru ma podłoże składające się z glin zwałowych, będących konsekwencją osadów lodowcowych morenowych (kolor pomarańczowy). Środkowy pas stanowią piaski i namuły piaszczyste den dolinnych, pochodzące z osadów rzecznych (kolor zielony). Wodoprzepuszczalność obu tych warstw jest jednak słaba. Północny fragment opracowania obejmuje zaś wydzielenie obejmujące piaski i żwiry wodnolodowcowe, o bardzo dobrej wodoprzepuszczalności – kolor zielono-żółty (rys. 4).

Rysunek 5 – Lokalizacja terenów objętych planem miejscowym na tle szczegółowej mapy geologicznej.

Źródło: dane WMS <http://mapy.geoportal.gov.pl> – 18-05-2021

W granicy obszarów objętych planem miejscowym nie występują złoża surowców naturalnych ani obszary i tereny górnicze. Plan natomiast objęty jest obszarem koncesji nr 32/96/p z dnia 19 lipca 1996 r. na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego w rejonie „Kórnik-Środa”, ważnej do 19 lipca 2021 r., udzielonej przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa na rzecz PGNiG S.A. w Warszawie.

3) Warunki glebowe

Na obszarze gminy Środa Wielkopolska aż 83% jej powierzchni zajmują użytki rolne. Poziom lesistości w roku 2018 wynosił zaledwie 6,8 %.⁹

Gmina ma bardzo dobre warunki dla rolniczej przestrzeni produkcyjnej – występują grunty orne klas II i III, które zlokalizowane są głównie na obszarze wysoczyznowym. Gleby słabszych klas usytuowane są w pobliżu dolin rzecznych głównie w południowej części gminy.

W ramach obszaru opracowania planu występują grunty zabudowane – B, rolnicze – RIVa, RIVb, RV, RVI, ŁIV, PsV i PsVI. Nie występują grunty chronione.¹⁰

4) Charakterystyka stosunków wodnych

Wody powierzchniowe

Zgodnie z podziałem dokonany na Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej w oparciu o dyrektywę 2000/60/We Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna), analizowany obszar położony jest w granicach jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) rzecznych Moskawa do Wielkiej (PLRW600016185469).

Moskawa w kategorii wód zaliczana jest do naturalnych części wód (NAT). Nie jest użytkowana na potrzeby poboru wody do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, ani też do celów rekreacyjnych czy kąpieliskowych. Jest to część wód wyznaczonych jako wody wrażliwe na substancje biogenne, a także część wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych¹¹. Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry¹² dla JCWP celem środowiskowym jest uzyskanie dobrego stanu chemicznego oraz dobrego stanu ekologicznego.

W ramach Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry przeprowadzono ocenę wpływu na stan wód powierzchniowych rzecznych, wiążącą się z oceną ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych, która miała na celu zidentyfikowanie tych JCWP, które z powodu występowania istotnych oddziaływań antropogenicznych mogą nie osiągnąć ustalonych dla nich celów środowiskowych. Moskawa jest monitorowana, a aktualny stan JCWP określony został na poziomie złym, oraz uznano że osiągnięcie celów środowiskowych jest zagrożone. Zidentyfikowano znaczącą presję komunalną oraz z przemysłu, jak również presje nierozpoznane.

Na podstawie Oceny stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2014-2019 omawiana JCWP ma określony stan ekologiczny jako słaby (2018),

⁹ dane GUS z dnia 16.12.2019 r.

¹⁰ w rozumieniu art. 10 a ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. 2017 poz. 1161)

¹¹ Rozporządzenie Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie określenia w regionie wodnym Warty wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszaru szczególnie narażonego, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2017 r. poz.1638)

¹² Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 póź, 1967), str. 33, 88, 143, 149, 386

a stan chemiczny poniżej dobrego (2019). Stan wód oceniono na zły. Badania przeprowadzono w punkcie kontrolnym Moskawa-Nietrzeżanowo.¹³

W planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry określono dla omawianej JCWP następujące działania z zakresu działań kontrolnych i gospodarki komunalnej oraz organizacyjno-prawnych i edukacyjnych:

- kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata,
- kontrola postępowania w zakresie oczyszczania ścieków przez przedsiębiorstwa z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata,
- budowa sieci kanalizacyjnej w aglomeracji Nekla,
- budowa sieci kanalizacyjnej w aglomeracji Środa Wielkopolska,
- przegląd pozwoleń wodnoprawnych,
- weryfikacja warunków korzystania z wód zlewni,
- przeprowadzenie pogłębionej analizy presji w celu zaplanowania działań ukierunkowanych na redukcję fosforu,
- regularny wywóz nieczystości płynnych.

Przez obszar objęty miejscowym planem przebiegał ciek wodny (na obszarze planu zasypany), który stanowi jeszcze użytek gruntowy (w). W ciągu przebiegu ewidencyjnego tego rowu melioracyjnego istnieje zarastający staw. Dzieje się tak dlatego, że rów melioracyjny został zasypany. Staw staje się trzcinowiskiem. Rów melioracyjny miał połączenie z dalszym jego odcinkiem na terenie parku przylegającego do Pałacyku Kosińskich po południowej stronie drogi wojewódzkiej nr 432. Rów na tym odcinku jest czynny i zalega w nim woda.

Obszar planu jest położony poza strefami zagrożenia powodziowego o prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi raz na 10, 100 i 500 lat.¹⁴

Wody podziemne

Teren objęty miejscowym planem położony jest w obrębie obszaru nr 61 jednolitych części wód podziemnych o kodzie europejskim - PLGW600061.

Zgodnie z badaniami jakości wód podziemnych, przedstawionymi w Monitoringu Jakości Wód Podziemnych Województwa Wielkopolskiego, rok badań 2019¹⁵, JCWPd nr 61 posiada II klasę końcową jakości wód. Klasyfikacja elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych obejmuje pięć klas jakości wód podziemnych, w których klasa II oznacza wody dobrej jakości. Badania prowadzone były w punkcie monitoringowym nr 1289 w miejscowości Brodowo (gm. Środa Wielkopolska), znajdującym się najbliżej obszaru opracowania.¹⁶

W ramach Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry¹⁷ przeprowadzono ocenę wpływu na stan wód podziemnych. Podczas oceny ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych wzięto pod uwagę praktycznie wszystkie elementy mające znaczenie dla oceny stanu wód podziemnych, zarówno ilościowego, jak i chemicznego. Cele środowiskowe ustalone dla JCWPd nr 61 to dobry stan ilościowy oraz dobry stan chemiczny. JCWPd nr 61 jest monitorowana, a według przeprowadzonych

¹³ Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2014-2019 metodą przeniesienia [dostęp 18-05-2021]

¹⁴ ISOK - Informatyczny System Osłony Kraju, dostępny w Internecie: <http://mapy.isok.gov.pl/imap/htm> [dostęp: 29.04.2021 r.]

¹⁵ Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Badania jakości wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w roku 2017 /wg badań PIG/, dostępny w Internecie: <http://poznan.wios.gov.pl> [dostęp: 16.12.2019 r.]

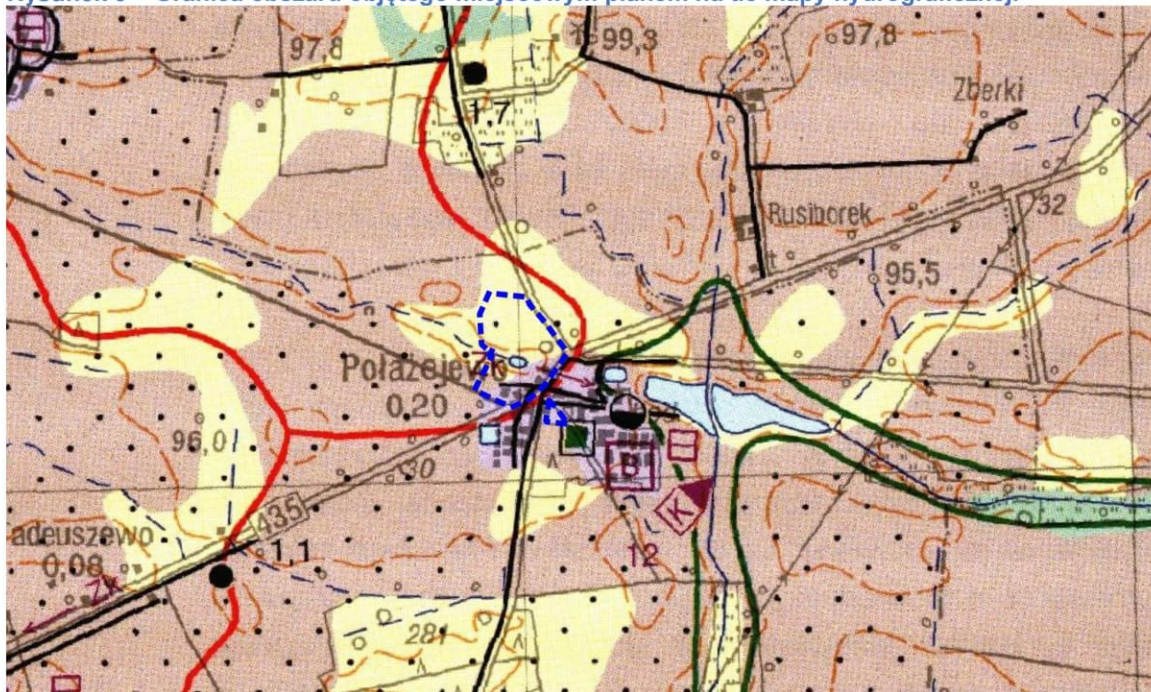
¹⁶ Klasy jakości wód podziemnych - monitoring jakości wód podziemnych - monitoring diagnostyczny – rok 2019 - <http://mjwp.gios.gov.pl/wyniki-badan> - dostęp 18-05-2021

¹⁷ Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 poz., 1967), str. 182, 186, 410

badan, jej stan ilościowy określono jako dobry, tak samo jak stan chemiczny, a co za tym idzie nie istnieje ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych.

JCWPd nr 61 znajduje się w wykazie wód przeznaczonych do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia.

Rysunek 6 – Granica obszaru objętego miejscowym planem na tle mapy hydrograficznej.

Źródło: geoportal, dane WMS (<https://www.geoportal.gov.pl/>) – 18-05-2021

Na podstawie mapy hydrograficznej teren zakwalifikowany jest w całości do 5 klasy przepuszczalności, oznaczającej przepuszczalność zróżnicowaną, o współczynniku filtracji od 10-3 do 0 m*s-1, obejmuje grunty antropogeniczne, a więc silnie przeobrażone przez człowieka. Są to głównie: obszary zabudowane, hałdy, wysypiska śmieci itp. Rozprzestrzenienie tej grupy gruntów należy określić na podstawie map tematycznych i materiałów z odpowiednich jednostek administracyjnych oraz w trakcie polowego zdjęcia hydrograficznego.

Cały analizowany teren położony jest w zasięgu hydroizobaty, określającej głębokość do zwierciadła wód podziemnych od powierzchni terenu na więcej niż 1 m, ale nie więcej niż 2 m p.p.t.

Przedmiotowy teren położony jest w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 143 subzbiornik Inowrocław-Gniezno. Dla subzbiornika Inowrocław-Gniezno nie wyznaczono obszaru ochronnego ze względu na niską podatność na zanieczyszczenie z powierzchni terenu warunkowaną wgłębnym usytuowaniem i dobrą izolacją utworami słabo przepuszczalnymi. Zagrożenia antropogeniczne, jakie mogą oddziaływać na GZWP nr 143, są związane ze zubożeniem zasobów w wyniku intensywnej eksploatacji oraz pogorszeniem jakości wód zbiornika. Zagrożenie jakości wód GZWP nr 143 może wynikać z nieodpowiednich warunków funkcjonowania ujęć wód podziemnych (nieprzestrzegania ograniczeń hydrogeologicznych – nadmierna eksploatacja) mogących przyczyniać się do intensyfikowania dopływu wód o gorszej jakości ze strefy wód zasolonych i o podwyższonej barwie oraz dopływu wód zasolonych od struktur solnych.¹⁸

¹⁸ Informator PSH Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce (PGI, PIB Warszawa 2017 r.), str. 132

5) Powietrze atmosferyczne

W celu rozpoznania stopnia zanieczyszczenia powietrza w Polsce, prowadzone są kontrole stężeń substancji zanieczyszczających w formie pomiarów emisji oraz badań monitoringowych immisji. Monitoring jakości powietrza dla województwa wielkopolskiego prowadzony jest przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu w Poznaniu. Przedmiotowy obszar został zakwalifikowany do strefy wielkopolskiej na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 2012 r. poz. 914), na podstawie którego cały powiat średzki należy analizować jako część tej właśnie strefy.

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w rocznej ocenie jakości powietrza w województwie Wielkopolskim za rok 2020¹⁹, zaprezentował wyniki oceny jakości powietrza atmosferycznego pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia oraz dla ochrony roślin. Wynikiem tej oceny jest zaliczenie strefy wielkopolskiej do jednej z klas:

1. w klasyfikacji podstawowej:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych;
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny lub poziomy docelowy.

2. w klasyfikacji dodatkowej (klasyfikacja wprowadzona na potrzeby raportowania do Komisji Europejskiej):

- do klasy A1 – jeżeli brak przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM_{2,5} dla fazy II – tj. $\leq 20 \mu\text{g}/\text{m}^3$;
- do klasy C1 – jeżeli odnotowano przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM_{2,5} dla fazy II – tj. $> 20 \mu\text{g}/\text{m}^3$;
- do klasy D1 – jeżeli poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego;
- do klasy D2 – jeżeli poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego.

Tabela 1 - Wyniki oceny jakości powietrza w roku 2020 pod kątem ochrony zdrowia ludzi.

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM ₁₀	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM _{2,5}
1	Aglomeracja Poznańska	PL3001	A	A	A	A	A ¹	A	A	A	A	A	C	A1 ²
2	miasto Kalisz	PL3002	A	A	A	A	A ¹	A	A	A	A	A	C	A1 ²
3	strefa wielkopolska	PL3003	A	A	A	A	A ¹	A	A	A	A	A	C	C1 ²

¹⁾ Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2

²⁾ Dla pyłu PM_{2,5} – poziom dopuszczalny I faza, strefy: aglomeracja poznańska, miasto Kalisz oraz strefa wielkopolska uzyskała klasę A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie Wielkopolskim za rok 2020, str. 79

Roczna ocena jakości powietrza na rok 2020 w województwie wielkopolskim dla strefy wielkopolskiej według kryteriów odniesionych do ochrony zdrowia wykazała brak przekroczeń dopuszczalnego poziomu substancji w powietrzu dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, benzenu, tlenku węgla, ozonu, ołowiu, arsenu, kadmu, niklu oraz PM₁₀ zatem całą strefę zaklasyfikowano do klasy A.

Najwyższa wartość stężenia substancji w powietrzu dotyczy substancji pyłu zawieszonego PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu. Ocena jakości powietrza wykazała

¹⁹ Roczne oceny jakości powietrza w województwie wielkopolskim, Ocena na rok 2020, dostępny w Internecie: <http://powietrze.gios.gov.pl/pjp/publications/card/14065> [dostęp: 18-05-2021]

przekroczenie dopuszczalnych stężeń ww. substancji, klasyfikując tym samym strefę wielkopolską w klasie C dla benzo(a)pirenu, a C1 dla PM_{2,5}.

Ocena jakości powietrza w strefie wielkopolskiej pod kątem ochrony roślin nie wykazała przekroczeń w zanieczyszczeniu powietrza dwutlenkiem azotu, dwutlenkiem siarki i ozonem, a co za tym idzie strefa została zaliczona do klasy A. Przy czym dla poziomu celu długoterminowego w zakresie ozonu, strefa wielkopolska została zaliczona do klasy D2.

Tabela 2 - Wyniki oceny jakości powietrza w roku 2020 pod kątem ochrony roślin.

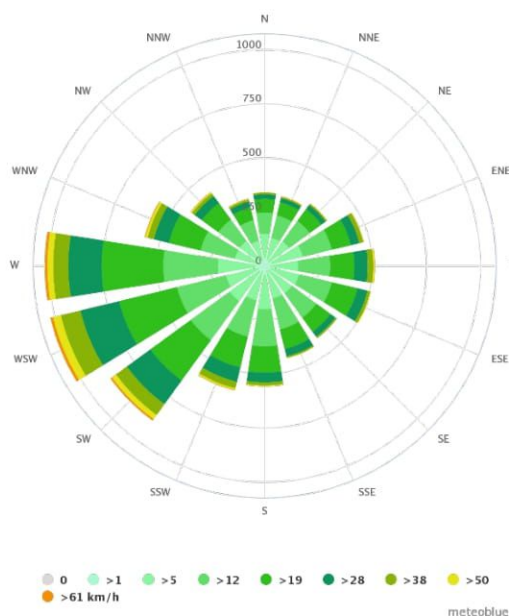
Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	SO ₂	NO _x	O ₃ ¹
1	strefa wielkopolska	PL3003	A	A	A

Dla ozonu – poziom celu długoterminowego strefa wielkopolska uzyskała klasę D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie Wielkopolskim za rok 2020, str. 91

Wynikiem rocznej oceny jakości powietrza jest wyodrębnienie stref, wymagających podjęcia działań naprawczych, zmierzających do poprawy jakości powietrza (strefy klasy C). Fakt ten nakłada na zarząd województwa obowiązek przygotowania oraz uchwalenia programów ochrony powietrza (POP). Sejmik Województwa Wielkopolskiego Uchwałą Nr XXI/391/20 z dnia 13 lipca 2020 r. przyjął „Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej”. Ponadto, w zakresie zaopatrzenia w ciepło obowiązuje również uchwała nr XXXIX/941/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa wielkopolskiego ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

Rysunek 7 - Róża wiatrów dla gminy Środa Wlkp.

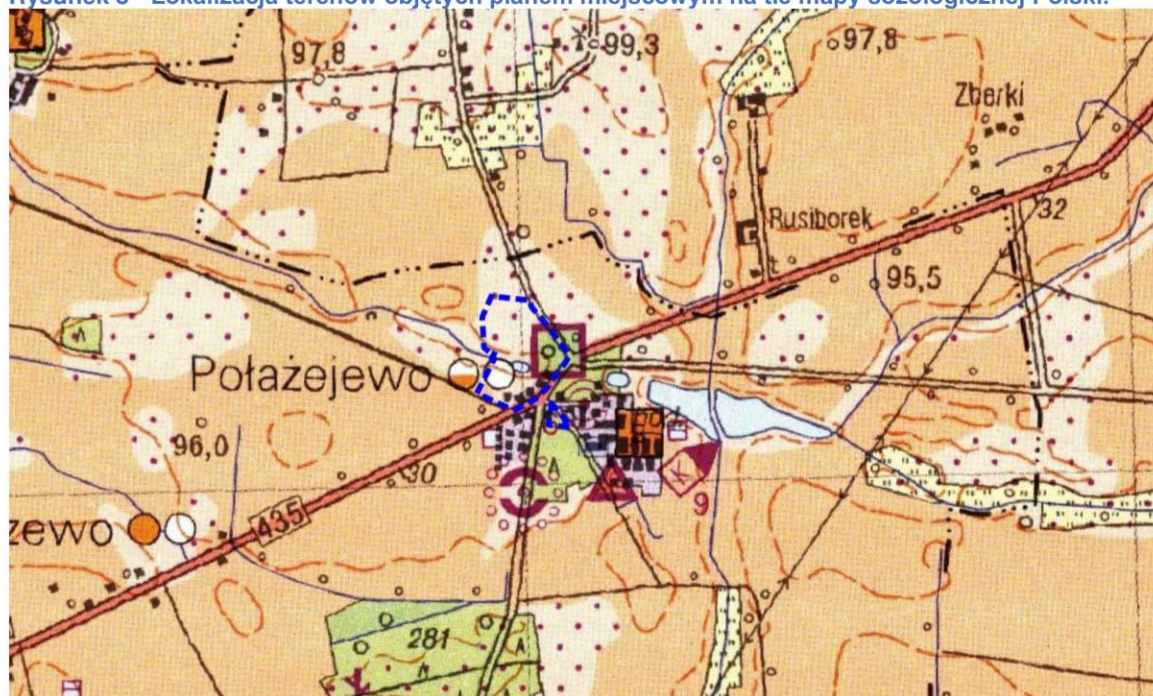

Źródło: Klimat dla gminy Środa Wlkp., (<https://www.meteoblue.com/pl/pogoda/prognoza/modelclimate>), dostęp: 18-05-2021

Największe zanieczyszczenie atmosfery, związane jest z rozproszonymi, małymi źródłami punktowymi – z różnych urządzeń technologicznych i wentylacyjnych, małych zakładów, lokalnych kotłowni komunalnych, palenisk domowych oraz nieorganizowanych składowisk odpadów, oczyszczalni ścieków, przeładunków i transportu materiałów sypkich lub substancji lotnych.

Według Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania, Polskiej Akademii Nauk dominującym kierunkiem wiatrów w gminie Środa Wielkopolska jest kierunek zachodni i południowo-zachodni.

Rysunek 8 - Lokalizacja terenów objętych planem miejscowym na tle mapy sozologicznej Polski.

Źródło: dane WMS <http://mapy.geoportal.gov.pl>

Zgodnie z Raportem o Stanie Środowiska w Wielkopolsce: „dotrzymywanie wymaganych prawem norm jest wyrazem troski o środowisko i podstawą jego ochrony przed oddziaływaniem negatywnych czynników, stanowi także element ochrony zdrowia ludzi. Początkowo obserwowano znaczący wpływ na jakość powietrza sektora energetyki i przemysłu, a znacznie mniejszy sektora transportu i bytowo-komunalnego. W wyniku stosowania rozwiązań techniczno-technologicznych i prawnych wpływ sektora przemysłu znacznie się zmniejszył. Jednakże, mimo znacznej redukcji emisji w tym obszarze, standardy jakości powietrza nadal nie są dotrzymywane. Wyniki ocen rocznych wskazują, że za nieodpowiednią jakość powietrza w Polsce odpowiada w pierwszej kolejności zjawisko tzw. niskiej emisji, pochodzącej z sektora bytowo-komunalnego oraz z transportu.” Zgodnie z powyższym, dla obszaru planu, głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest spalanie paliw stałych – węgla i drewna m.in. w paleniskach domowych, wynik emisji energetycznych i przemysłowych. Co za tym idzie przekroczenie dopuszczalnych stężeń odznacza się wyraźną zmiennością sezonową – przekroczenia dotyczą głównie sezonu zimowego (grzewczego).

Obszar planu zaliczony jest do skupisk źródeł niskiej emisji gazów i pyłów.²⁰ Zastosowane systemy grzewcze powinny być wyposażone w urządzenia charakteryzujące się minimalnymi wskaźnikami emisji, a przestarzałe technologie powinny ulec wymianie, tak by przynajmniej spełnić wymagania wynikające z przepisów odrębnych.^{21 22} Działania zmierzające do poprawy stanu rzeczy spadają na samorządy, które orędują tym zmianom stwarzając systemy zachęt i ulg finansowych wspomagających właścicieli gospodarstw domowych w tych przemianach.

²⁰ na podstawie mapy sozologicznej Polski

²¹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2021 r., poz. 845);

²² Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań dla kotłów na paliwo stałe (Dz. U. z 2017 r., poz. 1690)

Dużą rolę z pewnością również odgrywają kampanie antysmogowe w gminach, placówkach oświatowych, mediach (w tym mediach społecznościowych), które przyczyniają się do poprawy świadomości wśród ludzi. Świadomość ta niewątpliwie wzrasta w społeczeństwie.

Niezależnie zaś od świadomości ludzi, konieczne będą też zmiany na poziomie mechanizmów finansowych. Zastosowanie zasady, w myśl której to zanieczyszczający płaci, spowoduje zmianę cenników i konstrukcji wielu usług i tym samym wymusi zmiany w wymiarze ogólnoswiatowym. Do osiągnięcia tego celu niestety wymagana jest jednomyslność rządzących poszczególnymi krajami.

6) Warunki akustyczne

Klimat akustyczny ocenia się poprzez sumaryczny poziom hałasu opracowywanego obszaru, złożony z hałasu komunikacyjnego – od dróg i szyn, hałasu przemysłowego oraz komunalnego.

Na warunki akustyczne gminy i miasta Środa Wielkopolska największy wpływ ma: transport samochodowy oraz kolejowy. Dla linii kolejowej nr 272 Kluczbork-Poznań Główny (odcinek Jarocin - Poznań Krzesiny) nie została sporządzona mapa akustyczna udostępniona przez PKP Polskie Linie Kolejowe. Oddziaływanie akustyczne tej linii kolejowej nie dotyczy żadnego z obszaru objętego planem miejscowym. Obszar planu miejscowego nie jest położony w sąsiedztwie linii kolejowych.

Miasto Środa Wielkopolska sąsiaduje z przebiegającą na południe od miasta drogą krajową nr 11. Dla tej drogi krajowej Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad sporządziła dostępną mapę akustyczną, obrazującą występujące przekroczenia i oznaczającą obszary wrażliwe na przekroczenia standardów akustycznych. Obszar planu znajduje się w odległości ponad 6 km w linii prostej od przebiegu tej drogi krajowej, nie jest zatem objęty zasięgiem uciążliwości akustycznych generowanych przez tę drogę.

Miasto Środa Wielkopolska sąsiaduje z przebiegającą na południe od zabudowy miasta drogą krajową nr 11. Dla tej drogi krajowej Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad sporządziła dostępną mapę akustyczną, obrazującą występujące przekroczenia i oznaczającą obszary wrażliwe na przekroczenia standardów akustycznych. Obszar planu znajduje się w odległości ponad 7,5 km w linii prostej od przebiegu tej drogi krajowej, a ponad 8,5 km od drogi krajowej nr 15 (odcinek Miłosław – Września). Można zatem stwierdzić, że problem przekroczeń akustycznych w odniesieniu do tej drogi krajowej nie dotyczy obszaru planu.

Dla drogi wojewódzkiej nr 432, która przebiega przez obszar planu nie sporządzono map akustycznych natomiast dostępne są dane pochodzące z generalnego pomiaru ruchu²³. Najbliżej położony odcinek względem obszaru planu to odcinek Środa Wielkopolska – Murzynowo. Na tym odcinku średni dobowy ruch roczny stanowi zaledwie 46% odcinka pomiędzy Środą Wielkopolską a drogą krajową. Z uwagi na brak wykonania map akustycznych dla tego odcinka drogi wojewódzkiej, należy przypuszczać, że problem ochrony akustycznej nie będzie dotyczył obszaru planu.²⁴

7) Klimat lokalny

Klimat okolic Środy Wielkopolskiej związany jest z ogólną cyrkulacją mas powietrza napływającego głównie znad północnego Atlantyku i basenu Morza Śródziemnego. Według regionalizacji klimatycznej W. Okołowicza gmina położona jest na obszarze regionu śląsko-wielkopolskiego, reprezentującego obszar słabnących wpływów oceanicznych i pomorskiego – o niewielkim, modyfikującym wpływie Bałtyku.

²³ Wyniki Generalnego Pomiaru Ruchu wykonanego w roku 2015 dla dróg wojewódzkich (GDDKiA)

²⁴ Rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014 poz. 112)

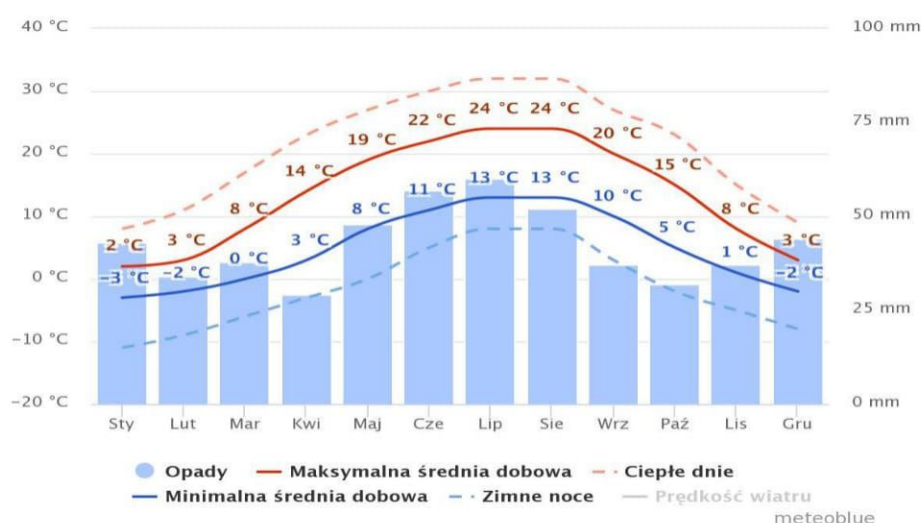
Obszar objęty opracowaniem planu miejscowego znajduje się na użytkowanym rolniczo obszarze wysoczyznowym, charakteryzującym się dobrym nasłonecznieniem i przewietrzaniem.

W gminie Środa Wielkopolska panuje klimat umiarkowany i ciepły. Znaczne opady deszczu nawiedzają gminę, nawet w najsuchszych miesiącach. Klimat w tym obszarze został sklasyfikowany jako Cfb zgodnie z systemem Köppena-Geigera (klimat łagodny, bez pory suchej i z ciepłym latem). Średnia temperatura wynosi 8.3 °C. W tym obszarze średnioroczne opady to 523 mm. Najsuchszym miesiącem jest luty (z 24 mm opadów). Największe opady pojawiają się w lipcu i wynoszą średnio 74 mm.

Najcieplejszym miesiącem w roku jest również lipiec - ze średnią temperaturą 18.1 °C. Najniższa średnia temperatura w roku występuje w miesiącu styczniu i wynosi ok. -2.8 °C.

Różnica w opadach pomiędzy najsuchszym a najbardziej mokrym miesiącem wynosi 50 mm. Wahania temperatury w trakcie roku wynoszą 20.9 °C²⁵

Rysunek 9 - Średnie temperatury i opady w gminie Środa Wlkp.

Źródło: Klimat dla gminy Środa Wlkp., (<https://www.meteoblue.com/pl>), dostęp 18-05-2021 r.

Zgodnie ze „Strategicznym planem adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020) największy wpływ na warunki klimatyczne mają zjawiska ekstremalne, których obecne nasilenie się zauważalnie zmienia dynamikę cech klimatu w Polsce. We wszystkich porach roku obserwowany jest wzrost temperatury powietrza, z czego zdecydowanie większy jest on w okresie zimowym niż letnim. Za tym idzie zmniejszenie się liczby dni mroźnych w roku.

Dla regionu Wielkopolski, w którym znajduje się obszar objęty planem zaobserwowano wzrost liczby dni z opadami. Mimo częstszego pojawiania się długotrwałego wiatru o większej prędkości, omawiany obszar nie należy do regionów o zwiększonym ryzyku występowania maksymalnych prędkości wiatru.²⁶

Przywołany dokument opisuje szereg kierunków działań, mających na celu zwiększenie adaptacji poszczególnych sektorów do zmian klimatycznych. Dla omawianego obszaru najbardziej istotnym wydaje się fakt, że znajduje się na terenie miasta i terenów zabudowy w tym utwardzonych nawierzchni, gdzie kluczową kwestią jest zwiększanie terenów zielonych oraz małej retencji wód, w kontekście przeciwdziałania stratom z powodu deszczu nawałnego. Kwestie ochrony przeciw silnym wiatrom należy przewidzieć na etapie projektu budowlanego.

²⁵ <https://pl.climate-data.org> [dostęp: 19-05-2021]

²⁶ „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020) – www.ms.gov.pl

8) Szata roślinna i świat zwierzęcy

Gmina Środa Wielkopolska pokryta jest zaledwie 6,8% lasami, które stanowią rozproszone kompleksy i są to głównie siedliska: boru świeżego i boru mieszanego świeżego. Lasy są administrowane przez Nadleśnictwo Czarniejewo. Największe kompleksy terenów leśnych znajdują się w okolicach miejscowości: Urnieszewo, Brzeziak i Grójec. Nie są to tereny zlokalizowane w sąsiedztwie planu miejscowego.

Na obszarze planu głównym elementem istotnym dla zachowania bioróżnorodności jest okolica istniejącego stawu wodnego, gdyż zasadniczo szata roślinna na obszarze planu jest niezwykle uboga. Staw znajduje się w niewielkim obniżeniu terenu i obecnie porośnięty jest trzcinami. Nie ma w chwili obecnej dopływu wód do tego terenu – jedynie wody opadowe i roztopowe z sąsiednich terenów. Staw też nie jest pielęgnowany. Na obszarze planu nie występuje roślinność wysoka, nie licząc pojedynczych topoli (Topola biała *Populus alba*). Widoczne są również zakrzewienia o charakterze spontanicznym reprezentowane przez Bez czarny, dziki bez czarny (*Sambucus nigra* L.), czy też Leszczynę pospolitą (*Corylus avellana*). Tereny zagospodarowane zabudową mieszkaniową zagospodarowane są zielenią ogrodową. Pozostałe tereny albo pokryte są roślinnością ruderalną albo też stanowią pola uprawne, gdzie roślinność stanowią uprawiane zboża.

Staw porośnięty trzcinowiskiem z pewnością jest ostoją dla gatunków żab, takich jak Kumak nizinny (*Bombina bombina*), Rzekotka drzewna (*Hyla arborea*) czy też Żaba jeziorkowa (*Pelophylax lessonae* syn. *Rana lessonae*). Zbiorniki wodne oraz sąsiedztwo pól uprawnych przyciąga również różne gatunki ptaków, m.in. Skowronek (*Alauda arvensis*), Pliszka żółta (*Motacilla flava*), czy też Bażant (*Phasianus colchicus*).

Zgodnie z „Regionalizacją geobotaniczną Polski” opracowaną przez J. M. Matuszkiewicza²⁷ obszar planu położony jest w Podprovincji Środkowoeuropejskiej Właściwej, Dziale Brandenbursko-Wielkopolskim (B), Krainie Środkowowielkopolskiej (B.2), Okręgu Pojezierza Gnieźnieńskiego (B.2.1), w Podokręgu Wrzesińsko-Środzkim (B.2.1.k). W obszarze tym dominuje potencjalna roślinność grądu środkowoeuropejskiego w odmianie śląsko-wielkopolskiej, formie niżowej, serii żyznej (Galio-Carpinetum).²⁸

9) Przyrodnicze obszary chronione

Obszar opracowania planu nie znajduje się ani nie sąsiaduje z przyrodniczymi obszarami chronionymi (w tym z obszarami mającym znaczenie dla Wspólnoty) występującymi w gminie Środa Wielkopolska, tj.:

- SOO Lasy Żerkowsko-Czeszewskie (PLH300053),
- SOO Dolina Średzkiej Strugi (PLH300057),
- OSO Dolina Środzkiej Warty (PLB300002),
- Obszar Chronionego Krajobrazu - Bagna Średzkie.²⁹

10) Zabytki, krajobraz oraz inne kulturowe obszary chronione

Pierwsze wzmianki o wsi pochodzą z pocz. XV w., gdy należała ona do braci Mikołaja i Świętosława Połajewskich, w latach późniejszych (1501-1510) była własnością Kapituły Gnieźnieńskiej. Do 1578 r. własność Stanisława Ossowskiego, syna Pawła. Następnie wieś wchodziła w skład majątku Winnagóra nadanego gen. Henrykowi Dąbrowskiemu przez cesarza Napoleona. Budynek pałacu na obszarze sąsiadującym z granicami planu, został zbudowany na zlecenie kolejnych właścicieli Kosińskich w poł. XIX w. a wokół niego założono park krajobrazowy.

²⁷ Regionalizacja geobotaniczna Polskie, J. M. Matuszkiewicz, Polska Akademia Nauk, IGiPZ PAN, Warszawa, 2008

²⁸ Potencjalna roślinność naturalna Polski, J. M. Matuszkiewicz, Polska Akademia Nauk, IGiPZ PAN, Warszawa, 2008

²⁹ Dz. U. z 2020 poz. 55 ze zm.

Na obszarze planu występują obiekty wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków.
Są to:

- dwojak, ob. dom – dz. nr. ewid. 35/8
- czworak, ob. dom – dz. nr. ewid. 35/4
- czworak, ob. dom – dz. nr. ewid. 35/6.

W zakresie ochrony dziedzictwa archeologicznego wyodrębnić można zewidencjonowane stanowisko archeologiczne do objęcia ochroną konserwatorską – obszar AZP 56-32/42.

3. Charakterystyka ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W rozdziale zawarto opis, analizę i ocenę:

- celów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektowanego miejscowego planu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania planu,
- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji miejscowego planu.

Ponadto przedstawiono analizę ustaleń planu oraz zagrożenia możliwe do zaistnienia na etapie funkcjonowania ustaleń miejscowego planu.

1) Położenie w gminie oraz ograniczenia w zagospodarowaniu przestrzennym

Plan miejscowy obejmuje obszar znajdujący się we wsi Połężewo, po północnej stronie drogi wojewódzkiej nr 432. Ponadto, otoczony jest drogami gminnymi i płacami uprawnymi.

Część obszaru planu położona jest w strefie wyznaczonej przez odległość równą dziesięciokrotności wysokości elektrowni wiatrowej mierzonej od poziomu terenu do najwyższego punktu budowli (10H), co w chwili obecnej wiąże się z ograniczeniami w zakresie realizacji funkcji mieszkaniowej. Wiadomo jednak, że planowane są zmiany legislacyjne w zakresie tych ograniczeń określonych w ustawie z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. z 2020 poz. 981 ze zm.). Stwierdzenie, że dany obszar znajduje się w strefie 10H uprawnia do sporządzenia planu miejscowego w określonym terminie, natomiast jako takie nie ma wpływu na ograniczenia zagospodarowania po jego uchwaleniu. Będzie możliwe zagospodarowanie terenu zgodne z planem.

Ograniczenia w zabudowie i zagospodarowaniu terenu mogą wynikać z położenia obszaru objętego planem w granicach GZWP nr 143 Subzbiornik Inowrocław-Gniezno. Wprowadzić nie wyznaczono dotąd dla niego obszaru ochronnego, to zagrożenie jakości wód GZWP nr 143 może wynikać z nieodpowiednich warunków funkcjonowania ujęć wód podziemnych (nieprzestrzegania ograniczeń hydrogeologicznych – nadmierna eksploatacja) mogą przyczyniać się do intensyfikowania dopływu wód o gorszej jakości ze strefy wód zasolonych i o podwyższonej barwie oraz dopływu wód zasolonych od struktur solnych.³⁰ Na obszarze planu nie występują ujęcia wody, natomiast urządzenia wodociągowe korzystają z zasobów omawianego GZWP.

Z uwagi na istniejący przebieg linii elektroenergetycznej średniego napięcia SN 15kV, wymagane jest wyznaczenie pasów technologicznych wzdłuż istniejących napowietrznych linii elektroenergetycznych SN 15kV o szerokości 7,0 m na każdą stronę od osi linii, w których obowiązuje szerokość pasa wycinki podstawowej na trasie linii, a lokalizacja obiektów budowlanych uzależniona jest od warunków określonych w przepisach odrębnych, w szczególności obowiązuje zakaz sadzenia roślinności wysokiej i o rozbudowanym systemie korzeniowym, przy czym ustalenie obowiązuje do czasu skablowania lub likwidacji linii.

Obszar opracowania planu znajduje się w granicach obowiązywania koncesji nr 32/96/p z dnia 19 lipca 1996 r. na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego w rejonie „Kórnik-Środa”, ważnej do 19 lipca 2021 r., udzielonej przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa na rzecz PGNiG S.A. w Warszawie. Obszar planu jest objęty ww. koncesją, jednak realnie nie wynikają z tego powodu żadne zidentyfikowane na chwilę obecną ograniczenia.

³⁰ Informator PSH Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce (PGI, PIB Warszawa 2017 r.), str. 132

2) Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Omawiany teren znajduje się na terenach wiejskich. Są to tereny antropogenicznie przekształcone. Ich zabudowa lub zmiana przeznaczenia jest zgodna z aktualnie obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Środa Wielkopolska.

Skutki dotychczasowego sposobu użytkowania terenu dla środowiska naturalnego nie są neutralne – teren planowany do zabudowy stanowi rolniczą przestrzeń produkcyjną – uprawy rolnicze. Obszar planu położony jest w zasięgu wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszaru szczególnie narażonego, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć. Użytkowanie rolnicze wraz z nawożeniem nie jest w związku z tym korzystne. Na tym terenie nie występuje roślinność wysoka, szata roślinna jest niezwykle uboga, grunty rolne są narażone na erozję. Obszar przewidziany do zabudowy w studium, którego odzwierciedleniem jest omawiany plan posiada znaczną powierzchnię w stosunku do obecnego kształtu jednostki osadniczej. Nie można tutaj mówić o uzupełnieniu zabudowy, lecz o stworzeniu nowego osiedla mieszkaniowego, nowej jednostki osadniczej. Z punktu widzenia urbanizowania kolejnych terenów niezabudowanych, również nie można mówić o korzystnych skutkach – ponieważ nie jest uzupełniana struktura przestrzenna, a tworzona zupełnie nowa w jednostce wiejskiej.

Brak uchwalenia planu w tym przypadku wiąże się dla terenów objętych strefą odległości do 10H od elektrowni wiatrowych, brakiem możliwości realizacji zabudowy mieszkaniowej zgodnie z wyznaczonymi terenami w studium. Już w tej chwili nie można na tych terenach wydać decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu pod funkcje mieszkalne. Natomiast na pozostałych terenach a także w przypadku inwestycji niemieszkalnych, brak uchwalenia planu będzie groził możliwością wydania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu na różne funkcje. Nie gwarantuje to rodzaju funkcji zabudowy, ponieważ w tym trybie zależna jest ona od wnioskodawcy i sąsiedztwa. Na tym obszarze nie jest wymagana zgodna MRiRW na przeznaczenie terenu na cele nierolnicze w związku z występowaniem gruntów chronionych.

Reasumując, w przypadku braku realizacji ustaleń planu miejscowego mogą pogłębić się zmiany związane z uprawą rolniczą, erozją gleb.

3) Istniejące problemy ochrony środowiska oraz cele tej ochrony

Najbardziej istotnym problemem na dzień dzisiejszy w skali globalnej są zachodzące zmiany klimatyczne na Ziemi. Przyczyną tego stanu rzeczy jest obciążenie środowiska działalnością człowieka: emisja CO₂ do atmosfery, zawłaszczanie terenów zielonych na rzecz urbanizacji bądź rolnictwa, ogromne ilości produkowanych odpadów (w tym nieprzemysłowe technologie opakowań produktów trudne do utylizacji), niedostateczne działania lub ich brak w zakresie retencjonowania wód, itd. Wszystkie one wynikają z postępu cywilizacyjnego, który opiera się na paliwach kopalnych. Z tego punktu widzenia każda inwestycja ma negatywny wpływ na środowisko.

Dziedzina planowania przestrzennego niesie za sobą wiele możliwości poprawy tej sytuacji. Głównie należy przeciwdziałać „rozlewaniu” się zabudowy poza jednostki osadnicze, zarówno dlatego że wyposażenie w infrastrukturę jest łatwiejsze i tańsze, ale też nie ingeruje się w powierzchnie dotąd biologicznie czynne. W przypadku niniejszego planu, rozwinięcie jednostki osadniczej jest dyskusyjne, ponieważ zabudowa nie będzie uzupełnieniem zabudowy wsi, jej charakter również będzie odmienny. Plan oczywiście spełnia założenia studium w tym zakresie, a w tym dokumencie wyznaczono rozległy obszar do przeznaczenia pod zabudowę. W tej sytuacji kluczowe będzie zaprojektowanie parametrów zabudowy w sposób bardziej ekstensywny.

Do istniejących problemów stanu środowiska można zaliczyć okresowe pogarszanie się jakości stanu powietrza atmosferycznego w związku z ogrzewaniem

budynków w sezonie zimowym. Wieś Połężewo nie jest podłączona do sieci gazowej. Możliwe jest negatywne oddziaływanie w przypadku nieprzestrzegania przepisów prawa i stosowania starych bądź wadliwych technologii w zakresie ogrzewania budynków oraz odprowadzania ścieków bytowych z budynków. Pewnym ryzykiem dla środowiska jest utrzymywanie terenów bez podłączenia do kanalizacji sanitarnej, gdzie odprowadzanie ścieków bytowych następuje do szczelnych zbiorników bezodpływowych, których kontrola może być okazjonalna. Brak uchwalenia planu na tym terenie nie poprawi sytuacji stanu jakości powietrza ani też nie wpłynie na przyspieszenie realizacji kanalizacji sanitarnej na terenach planowanych pod zabudowę. Wieś Połężewo wyposażona jest w kanalizację sanitarną. Zakłada się więc, że problem gospodarki wodno-ściekowej powinien zostać kompleksowo rozwiązany w kierunku realizacji kanalizacji sanitarnej, ponieważ obszar przewidziany do zabudowy jest rozległy i uregulowanie tych kwestii ma charakter systemowy.

Celem ochrony środowiska jako całości jest zachowanie równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych w rozwoju społeczno-gospodarczym. Głównym elementem pozwalającym zachować równowagę jest przestrzeganie standardów jakości środowiska określonych w Prawie ochrony środowiska i przepisach odrębnych. W planie miejscowym wprowadzono zapisy dotyczące modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej w zgodzie z przepisami odrębnymi. Zapisy dotyczą zarówno odprowadzania ścieków bytowych i przemysłowych jak i sposobów ogrzewania budynków, ponieważ dopuszcza się stosowanie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy nie przekraczającej 100 kW z wyłączeniem biogazowni i elektrowni wiatrowych. Ponadto, jak w każdym przypadku, kiedy realizowana jest zabudowa, dochodzi do uszczuplenia powierzchni dotąd biologicznie czynnej. Plan zapisuje nasycenie terenów wymaganą minimalną powierzchnią terenu biologicznie czynnego oraz wyznacza strefę zieleni wysokiej w miejscach, gdzie ona występuje.

Przedmiotowy teren nie jest objęty ochroną prawną ze względów przyrodniczych, a dla ochrony walorów krajobrazowych zawiera ustalenia dotyczące zagospodarowania terenów zielonych oraz gabarytów budynków, intensywności zabudowy i formy architektonicznej tej zabudowy, aby była ona odpowiadająca skalą do struktury funkcjonalno-przestrzennej wsi Połężewo.

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym zostały przeniesione do krajowych przepisów i na podstawie również tych przepisów są realizowane. Odpowiednie odniesienia są obecne w ustawodawstwie krajowym. Zgodnie z art. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2019 r. poz. 1295 ze zm.). Dokumentem obowiązującym jest przyjęta uchwałą nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r. „Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej (M.P. z 2019 r. poz. 794). Z punktu widzenia omawianej problematyki projektu planu i jego zakresu należy wziąć pod uwagę najistotniejszy element jakim jest ochrona powietrza i wód. Wzięto pod uwagę m.in. Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 przyjęty 3 września 2015 r. oraz Cele zrównoważonego rozwoju ustanowione na konferencji w Nowym Jorku w 2015 r., co przekłada się na Europejską Strategię Zrównoważonego Rozwoju oraz priorytety w skali Unii Europejskiej i cele 7. Wspólnotowego programu działań w zakresie środowiska naturalnego. Do najważniejszych wyzwań należy zaliczyć działania na rzecz zapewnienia realizacji zasady zrównoważonego rozwoju czy ochronę różnorodności biologicznej. Za równie ważne uznaje się ochronę powietrza przed zanieczyszczeniem (w tym eliminację niskich źródeł emisji, zmianę technologii i paliw na niskoemisyjne oraz rozwój gminnych systemów ciepłowniczych), ochronę zasobów naturalnych, racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi i leśnymi.

Odpowiednie odniesienia znajdujemy również m.in. w „Programu ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego do roku 2030”³¹ oraz w „Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2019-2025 wraz z planem inwestycyjnym”³².

W „Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Wielkopolskiego do roku 2030”³³ w oparciu o diagnozę stanu środowiska województwa wielkopolskiego, zdefiniowane zagrożenia i problemy oraz prognozowane zmiany stanu środowiska, określono cele i kierunki interwencji Programu oraz typy zadań zgłoszonych przez samorządy dla poszczególnych obszarów interwencji. Realizacja zaproponowanych zadań nie dotyczy wszystkich jednostek i będzie uzależniona od uwarunkowań prawnych oraz środowiskowych.

Są to cele następujące (numeracja wg oryginalnego dokumentu):

1. Ochrona klimatu i jakości powietrza – cele:

- 1.1. Dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm w strefach
- 1.2. Adaptacja do zmian klimatu;
- 1.3. Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych;

2. Zagrożenie hałasem – cele:

- 2.1. Dobry stan klimatu akustycznego, brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu;
- 2.2. Zmniejszenie liczby osób narażonych na ponadnormatywny hałas;

3. Pola elektromagnetyczne – cel:

- 3.1. Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości dopuszczalnych;

4. Gospodarowanie wodami – cele:

- 4.1. Zwiększenie retencji wodnej województwa;
- 4.2. Racjonalizacja i ograniczenie zużycia wody;
- 4.3. Przeciwdziałanie skutkom suszy;
- 4.4. Osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód;

5. Gospodarka wodno-ściekowa, - cele:

- 5.1. Poprawa jakości wody;
- 5.2. Wyrównanie dysproporcji pomiędzy stopniem zwodociągowania i skanalizowania na terenach wiejskich;

6. Zasoby geologiczne – cele:

- 6.1. Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas wydobywania kopalin;
- 6.2. Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych;

7. Gleby – cele:

- 7.1. Ochrona gleb przed degradacją, utrzymanie dobrej jakości gleb;
- 7.2. Rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych;

8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów – cele:

- 8.1. Redukcja ilości wytwarzanych odpadów, w szczególności zmieszanych odpadów komunalnych;
- 8.2. Ograniczenie ilości odpadów komunalnych przekazywanych do składowania;
- 8.3. Ograniczenie nielegalnego obrotu odpadami;

9. Zasoby przyrodnicze – cel:

- 9.1. Zwiększenie lesistości województwa i zachowanie dobrego stanu terenów leśnych;
- 9.2. Zachowanie różnorodności biologicznej;

10. Zagrożenie poważnymi awariami – cel:

- 10.1 Brak incydentów o znamionach poważnej awarii.

11. Edukacja – cel:

³¹ <https://bip.umww.pl> [dostęp 13-11-2020]

³² Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego Nr XXII/405/20 z dnia 28 września 2020 r.

³³ Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego Nr XXV/472/20 z dnia 21 grudnia 2020 r

11.1. Świadome ekologicznie społeczeństwo;

12. Monitoring środowiska – cel:

12.1. Zapewnienie aktualnych i wiarygodnych informacji o stanie środowiska

Z wielu wyżej wymienionych celów projekt planu realizuje te kluczowe, m.in. poprzez umożliwienie realizacji na skutek opracowania planu miejscowego i zrealizowania celów, które dotyczą specyfiki opracowania:

- Ochrona klimatu i jakości powietrza (wszystkie cele)
- Zagrożenie hałasem (cel 2.1)
- Pola elektromagnetyczne
- Gospodarowanie wodami (wszystkie cele)
- Gospodarka wodno-ściekowa (wszystkie cele)
- Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów (wszystkie cele)
- Zasoby przyrodnicze (cel 9.2)

Natomiast w „Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2016-2025 wraz z planem inwestycyjnym” w gospodarce odpadami komunalnymi (w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji) za główne cele uznano m.in.;

- zmniejszenie ilości powstających odpadów (ograniczenie marnotrawienia żywności, wprowadzenie selektywnego zbierania bioodpadów z zakładów zbiorowego żywienia),
- zwiększanie świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji,
- doprowadzenie do funkcjonowania systemów zagospodarowania odpadów zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami
- zmniejszenie udziału niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w całym strumieniu zbieranych odpadów (zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie),
- zaprzestanie nielegalnego składowania odpadów ulegających biodegradacji selektywnie zebranych oraz zbieranych nieselektywnie, które nie mogą być składowane od dnia 1 stycznia 2016 r. zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 16 lipca 2015 r. w sprawie dopuszczania odpadów do składowania na składowiskach (Dz.U. z 2015 r., poz. 1277),
- likwidację miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych,
- wdrażanie systemu monitorowania gospodarki odpadami komunalnymi zgodnie z wymaganiami przepisów krajowych,
- monitorowanie i kontrolę odpadów komunalnych (w rozróżnieniu na poszczególne frakcje).

4) Projektowana zmiana użytkowania terenu

W obowiązującym dokumencie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Środa Wielkopolska, obszar w granicach opracowania miejscowego planu obejmuje tereny RM - tereny wielofunkcyjnej zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej, mieszkaniowo usługowej, usługowej na terenie gminy Środa Wielkopolska.

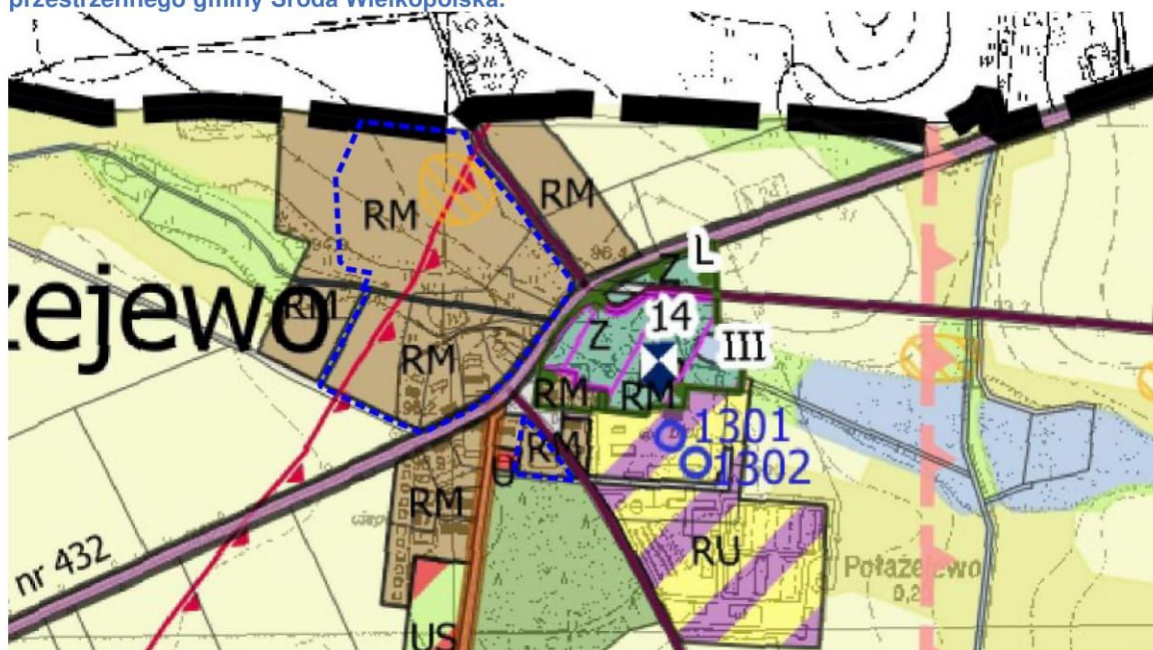
Na większości obszaru planu wyznaczono nowe tereny pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną (MN). Obecnie użytkowane są one rolniczo. W centralnej części opracowania znajduje się staw wodny (Z/WS). W projekcie planu planowane jest przywrócenie jego funkcji z uwagi na zwiększenie powierzchni utwardzonych, a co za tym idzie zwiększenie ilościowe spływu wód opadowych i roztopowych. Będzie to też atrakcyjny element w zagospodarowaniu osiedla. Zaprojektowano również nowy układ komunikacyjny oparty na drogach wewnętrznych ale o parametrze szerokości w liniach

rozgraniczających 10,0 m. Umożliwi to lokalizację stanowisk postojowych w ramach tych dróg.

W sąsiedztwie drogi wojewódzkiej wyznaczono tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub zabudowy usługowej (MN/U). Wyznaczono również tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej dwojakiego rodzaju. Pierwszy z nich to adaptacja istniejącej zabudowy historycznej (czworaki), gdzie zamieszkuje więcej niż 2 rodziny (1MW). Zatem nie spełniają one definicji budynku mieszkalnego jednorodzinnego. Drugi z nich to planowany budynek mieszkalny wielorodzinny, dla którego wydano już decyzję o warunkach zabudowy (2MW). Plan kontynuuje parametry decyzji. Jest to teren obecnie niezabudowany.

Na pozostałych terenach, tam gdzie występuje już zabudowa i przeznaczenie określone w planie przenosi obecne użytkowanie terenu do aktu prawa miejscowego. Plan miejscowy w tych przypadkach adaptuje obecne użytkowanie terenów i reguluje kwestie rozgraniczenia pomiędzy terenami o różnym przeznaczeniu i różnych zasadach zagospodarowania. Reguluje również dostępność komunikacyjną poszczególnych działek budowlanych nadając status dróg wewnętrznych nieruchomościom, które wydzielono w tym celu.

Rysunek 10 – Lokalizacja obszaru planu na tle studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Środa Wielkopolska.

Źródło : Urząd Miejski w Środzie Wielkopolskiej

W ustaleniach planu sprecyzowano też w szczególności i adekwatny do obowiązujących przepisów prawa sposób zasady zagospodarowania terenów inwestycyjnych. Zakładana w niniejszym planie skala budynków nie różni się od istniejących. Wszystkie powyższe aspekty, są istotne dla zapewnienia ładu przestrzennego tej części terenu. Projektowane zagospodarowanie spełnia również warunek zgodności z ustaleniami „Studium...”, jako dokumentem który jest wiążący przy sporządzaniu planów miejscowych.

5) Analiza ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Celem sporządzania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest przeznaczenie terenu pod funkcje przewidziane w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Środa Wielkopolska, tj. tereny wielofunkcyjnej zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej, usługowej na terenie gminy Środa Wielkopolska. Są to tereny mieszkaniowe wraz z przeznaczeniami towarzyszącymi, których spektrum mieści się w zgodności ze studium.

Zgodnie z wymogami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz z zasadą zrównoważonego rozwoju w ustaleniach projektu planu ustalono:

- stopień zainwestowania terenu w sposób procentowy oraz intensywność zabudowy,
- procentowy udział powierzchni terenu biologicznie czynnego w powierzchni poszczególnych terenów,
- parametry projektowanej zabudowy,
- obsługę komunikacyjną,
- zasady wyposażenia terenu w infrastrukturę techniczną w zgodzie z przepisami odrębnymi.

Wszelkie przepisy dotyczące ochrony środowiska naturalnego zawsze będą miały zastosowanie do realizowanych inwestycji, gdyż są przepisami nadrzędnymi w stosunku do prawa miejscowego, a Rada Miejska ma delegację prawną jedynie do ustalania rodzaju inwestycji i formy przestrzennej zabudowy.

Na obszarze planu ustalono następujące przeznaczenia terenów:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - **MN**;
- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej - **MW**;
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub zabudowy usługowej - **MN/U**;
- teren zieleni i oraz wód powierzchniowych śródlądowych – **Z/WS**;
- tereny dróg wewnętrznych - **KDW**.

Ustalenia planu w sposób szczegółowy określają funkcję oraz parametry budynków, ich sposób lokalizacji na działce poprzez wyznaczenie nieprzekraczalnych linii zabudowy.

Analiza ustaleń tekstowych projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w części dotyczącej środowiska przyrodniczego pozwala na wyciągnięcie wniosków oraz sformułowanie uwag. Brzmienie ustaleń jest następujące:

- 1) zagospodarowanie odpadów zgodne z przepisami odrębnymi;
- 2) możliwość zagospodarowania mas ziemnych powstałych wskutek prowadzenia robót budowlanych na terenie inwestycji;
- 3) zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku na zagospodarowanych terenach:
 - a) MN – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
 - b) MW – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego,
 - c) MN/U – jak dla terenów mieszkaniowo – usługowych.

Ponadto zakazuje się lokalizacji:

- 1) przedsięwzięć mogących zawsze znacząco i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej i komunikacyjnej;
- 2) zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej;

- 3) stacji paliw, punktów dystrybucji paliw;
- 4) usług z zakresu wulkanizacji, blacharstwa, lakiernictwa;
- 5) stacji napraw i obsługi pojazdów;
- 6) usług demontażu pojazdów i maszyn;
- 7) usług składowania odpadów, usług złomowania lub przeładunku złomu;
- 8) składów otwartych, lokalizowanych poza budynkami;
- 9) działalności wydobywczej;
- 10) stanowisk postojowych na powierzchni działki budowlanej wliczanej do wymaganej uchwałą minimalnej powierzchni biologicznie czynnej.

Dopuszcza się lokalizację urządzeń i budowli melioracji wodnych, w tym retencję wód.

W zakresie modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej ustala się:

- 1) odprowadzanie wód opadowych i roztopowych na terenie nieruchomości lub w inny sposób zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 2) odprowadzanie ścieków bytowych i przemysłowych do kanalizacji sanitarnej, zgodnie z przepisami odrębnymi, przy czym dopuszcza się do czasu jej realizacji stosowanie szczelnych zbiorników bezodpływowych zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 3) zaopatrzenie w wodę do celów bytowych i technologicznych, w tym do celów przeciwpożarowych, z urządzeń wodociągowych, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 4) zasilanie w energię elektryczną z urządzeń elektroenergetycznych, zgodnie z przepisami odrębnymi z zastrzeżeniem ust. 2 pkt 3;
- 5) dopuszczenie lokalizacji stacji transformatorowych;
- 6) zaopatrzenie w gaz z urządzeń gazowych, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 7) zaopatrzenie w ciepło z zastosowaniem technologii i urządzeń niskoemisyjnych oraz alternatywnych źródeł energii z zastrzeżeniem ust. 2 pkt 3;
- 8) w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw dla celów grzewczych – uwzględnienie ograniczeń i zakazów zgodnie z przepisami odrębnymi.

W ustaleniach dopuszcza się:

- 1) roboty budowlane w zakresie urządzeń infrastruktury technicznej i obiektów budowlanych związanych z infrastrukturą techniczną;
- 2) realizację rozwiązań pozwalających na retencjonowanie wód opadowych na terenie nieruchomości i rozwiązań opóźniających spływ wód opadowych, w szczególności, zbiorniki na deszczówkę, np. beczki, studnie chłonne, oczka wodne, place deszczowe, rozumiane jako place z obniżonym poziomem terenu w stosunku do otaczającego gruntu czy wykorzystywanie naturalnego ukształtowania terenu, zielone dachy, ogrody deszczowe: ogrody z roślinnością oczyszczającą wodę i wiążącą wodę na długo w glebie;
- 3) lokalizację urządzeń infrastruktury technicznej i obiektów budowlanych związanych z infrastrukturą techniczną, w tym urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy do 100 kW, z wyłączeniem elektrowni wiatrowych i biogazowni, przy czym ogniwa fotowoltaiczne należy lokalizować wyłącznie na dachach budynków, za wyjątkiem elementów wyposażenia terenów dróg.

W zakresie zaś szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu, w tym zakazu zabudowy ustala się uwzględnienie ograniczeń wynikających z lokalizacji:

- 1) pasów technologicznych wzdłuż istniejących napowietrznych linii elektroenergetycznych SN 15kV o szerokości 7,0 m na każdą stronę od osi linii, w których obowiązuje szerokość pasa wycinki podstawowej na trasie linii, a lokalizacja obiektów budowlanych uzależniona jest od warunków określonych w przepisach odrębnych, w szczególności obowiązuje zakaz sadzenia roślinności wysokiej i o rozbudowanym systemie korzeniowym, przy czym ustalenie obowiązuje do czasu skablowania lub likwidacji linii;
- 2) istniejących i projektowanych urządzeń infrastruktury technicznej.

W zakresie granic i sposobów zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie odrębnych przepisów, w tym terenów górniczych, a także obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, obszarów osuwania się mas ziemnych, krajobrazów priorytetowych określonych w audycie krajobrazowym oraz w planie zagospodarowania przestrzennego województwa ustala się uwzględnienie lokalizacji obszaru planu w granicy Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 143 Subzbiornik Inowrocław-Gniezno.

Powyższe ustalenia w większości odwołują się do przepisów odrębnych, ponieważ to one kształtują zasady zaopatrzenia w media jak również postępowanie z odpadami oraz ściekami bytowymi, przemysłowymi czy też wodami opadowymi i roztopowymi. Plan jest aktem prawa miejscowego i nie ma delegacji do regulacji tych kwestii jeżeli akty prawa wyższego rzędu takie określają, chyba że dają one taką możliwość. Część z ustaleń nie odwołuje się do przepisów odrębnych, gdyż z poziomu dokumentu planu ustalone są zasady, które są słuszne z punktu widzenia ochrony środowiska np. zakaz lokalizacji stanowisk postojowych na powierzchni wliczanej do minimalnej powierzchni terenów biologicznie czynnych, bądź też doprecyzowanie rodzaju usług, których lokalizacja w obszarze planu nie jest dozwolona.

Co do ustaleń dotyczących zasad zabudowy to jej gabaryty zostały określone w ustaleniach szczegółowych dla każdej z grupy terenów. Wśród terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej rozróżniono te tereny, na których już istnieje zabudowa i te, które są jeszcze niezainwestowane. W odniesieniu do istniejącej zabudowy ustalenia są bardziej adaptacyjne. Dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej istniejącej ustalono wskaźnik powierzchni zabudowy na poziomie 30% powierzchni działki budowlanej. Na nowym terenie zabudowy wielorodzinnej – wskaźnik ustalono na 25% powierzchni działki budowlanej. Najwyższy, bo 40% zaplanowano dla terenów MN/U z uwagi na większe spektrum możliwych funkcji budynków. Poziom powierzchni biologicznie czynnych kształtuje się w przedziale 35-40% powierzchni działki budowlanej na terenach MN i MN/U, czyli na tych, które stanowią największy udział powierzchni planu.

Zapisano specjalne ustalenia odnoszące się do budynków ujętych w gminnej ewidencji zabytków.

Powyższa analiza pozwala stwierdzić, że ustalenia do poszczególnych obszarów są między sobą spójne i będą stanowiły czytelne zasady dla użytkowników, a zabudowa, która powstanie dzięki tym ustaleniom (mimo znacznego przekroczenia obecnych granic jednostki osadniczej) będzie miała adekwatną funkcję i skalę do otaczającej wsi Połężewo.

6) Zagrożenia na etapie funkcjonowania ustaleń planu.

Zainwestowanie terenów przeznaczonych pod zabudowę kubaturową charakteryzować się będzie podobną intensywnością jak w stanie istniejącym. Cenne jest to, że nowa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna będzie miała umiarkowaną intensywność (budynki wolnostojące na działkach o minimalnej powierzchni 700 m² a budynki bliźniacze na 450 m²).

Niekorzystne oddziaływanie związane z wprowadzonym zainwestowaniem, wiązać się będzie nie z samymi ustaleniami planu jako takimi ale z faktyczną budową, eksploatacją oraz bieżącą konserwacją zabudowy i urządzeń technicznych. Pod warunkiem właściwej realizacji zabudowy oraz eksploatacji zgodnie z przepisami odrębnymi, przekształcenia środowiska w stosunku do stanu obecnego nie będą znaczące, choć z pewnością zmiany zajdą. Ulegnie uszczupleniu chociażby powierzchnia terenu dotąd biologicznie czynna. Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne uzależnione będzie od zastosowanego wariantu ogrzewania budynków. Plan dopuszcza stosowanie technologii wykorzystujących odnawialne źródła energii, w tym urządzenia o mocy nie przekraczającej 100 kW. Zakazuje się biogazowni i elektrowni wiatrowych. Możliwe będzie stosowanie ogniw fotowoltaicznych do produkcji energii elektrycznej na potrzeby gospodarstw domowych czy też pomp ciepła do celów grzewczych.

Zagrożenia nadzwyczajne dotyczyć mogą niespodziewanych i ekstremalnych zjawisk przyrodniczych (tj. powodzie, huragany, ulewne deszcze itp.) lub awarii wynikających z zawodności sprzętu lub zaniedbań ludzi.

Mimo dobrze skonstruowanych ustaleń planu, powodem zagrożeń dla środowiska mogą być również wadliwie działające instalacje mechaniczne, niewystarczające lub nadmierne uszczelnienie podłoża, zła gospodarka ściekowa, lub niewłaściwa gospodarka odpadami. Wszelkie naruszenia w tym względzie regulują przepisy nadrzędne w stosunku do prawa miejscowego. Większym problemem jest ich egzekwowanie.

4. Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń planu.

W rozdziale zawarto opis, analizę i ocenę przewidywanych znaczących oddziaływań na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, w tym wszystkie jego elementy.

Ponadto przedstawiono:

- zalecenia oraz rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji miejscowego planu,
- metody analizy skutków realizacji postanowień miejscowego planu,
- informację o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- informację o braku rozwiązań alternatywnych.

1) Powierzchnia ziemi, gleby i zasoby naturalne

W rejonie projektowanej zabudowy nie występują obszary naturalne. Zasoby naturalne, rozumiane jako twory organiczne (rośliny, zwierzęta, ekosystemy) i nieorganiczne (atmosfera, wody, minerały), wykorzystywane przez człowieka w procesie produkcji i konsumpcji - dzielą się na zasoby naturalne odnawialne i nieodnawialne. Zasoby naturalne odnawialne to np.: wody, atmosfera, drewno, a ich odnawialność wynika z istnienia zamkniętych obiegów materii: tlenu, wody, azotu. Zasoby naturalne nieodnawialne to przede wszystkim zasoby energetyczne (paliwa kopalne) oraz minerały.³⁴

Zabudowa realizowana na podstawie projektu planu nie będzie oddziaływała na nieodnawialne zasoby naturalne z uwagi na brak ich udokumentowania na obszarze objętym opracowaniem.

Planowana zabudowa nie powinna wyrzucić negatywnych skutków na stan GZWP, jeżeli gospodarka ściekowa będzie prowadzona we właściwy sposób, tj. ścieki będą odprowadzane do kanalizacji sanitarnej na znacznej większości obszaru. Nie wszystkie tereny w obszarze planu są objęte systemem kanalizacji sanitarnej. Należy jednak dążyć do pełnego wyposażenia w te media całego obszaru objętego planem.

Co do zasobów naturalnych odnawialnych, oddziaływanie na twory organiczne, tj. rośliny, zwierzęta i ekosystemy będzie większe niż obecnie. Obszar planu ingeruje w tereny niezabudowane. Powierzchnia terenu biologicznie czynnego ulegnie zmianie. W celu minimalizacji negatywnego oddziaływania na zasoby naturalne odnawialne, ustalono nasycenie terenów powierzchnią biologicznie czynną oraz objęto istniejącą zieleń wysoką strefą ochronną. Zakończy się rolnicze użytkowanie gruntów.

Zmiana warunków gruntowo-wodnych dotyczy głównie etapu realizacji inwestycji. W trakcie prac ziemnych, związanych z realizacją nowej zabudowy nastąpi zerwanie i przemieszczenie powierzchniowych warstw glebowych. Naruszeniu i trwałym przekształceniom ulegnie struktura gruntu do głębokości wykonania wykopów pod nawierzchnie, budynki i infrastrukturę techniczną.

Na omawianym terenie odpady będą pochodzić z gospodarstw domowych, obecnej działalności usługowej oraz usług mogących powstać na terenie. Zarówno przepisy odrębne, jak i zapisy planu nakazują odpowiednią gospodarkę odpadami zgodnie z przepisami odrębnymi³⁵ poprzez ich segregację i gromadzenie w miejscach do tego przeznaczonych na terenie działki budowlanej. Przy przestrzeganiu przepisów prawa zmniejsza się ryzyko zanieczyszczenia powierzchni ziemi czy wód związanego z realizacją miejscowego planu. Przy czym jako przestrzeganie prawa rozumie się również właściwą segregację odpadów, która często przebiega niezgodnie z wytycznymi. W tym zakresie konieczne są ustawiczne działania edukacyjne.

³⁴ <https://encyklopedia.pwn.pl>

³⁵ ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2018 poz. 1454 ze zm.)

2) Warunki hydrologiczne i ochrona wód

Utrzymanie odpowiedniej wielkości powierzchni terenów biologicznie czynnych zminimalizuje niekorzystne zmiany hydrologiczne i będzie to miało korzystny wpływ również na tereny sąsiednie. Przewiduje się też realizację przyłączy do kanalizacji sanitarnej w przypadku ewentualnej realizacji nowych budynków.

W aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry w latach 2016-2021 na obszarze jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) rzecznych Moskawa do Wielkiej (PLRW600016185469) stwierdzono ogólny zły stan wód przy stanie/potencjale ekologicznym oraz stanie chemicznym – poniżej dobrego. Celem środowiskowym jest uzyskanie dobrego stanu chemicznego oraz stanu ekologicznego. Biorąc zatem pod uwagę planowane działania z zakresu gospodarki komunalnej należy przewidzieć rozwój sieci kanalizacyjnej, po to aby ryzyko pogorszenia się stanu wód na tym terenie było niższe. Korzystanie z nieszczelnego szamba jest bardzo niebezpiecznym procederem – większość bakterii chorobotwórczych, wraz ze ściekami przedostaje się do gleby i wód podziemnych. Skażenie, które pojawi się wokół domu, jest wchłaniane przez rośliny. Bakteria *E. Coli* zwana pałeczką okrężnicy, wchodzi w skład fizjologicznej flory bakteryjnej jelita grubego człowieka. W jelicie ta symbiotyczna bakteria spełnia pożyteczną rolę, uczestnicząc w rozkładzie pokarmu. Może jednak przyczynić się do wystąpienia niepożądanych dolegliwości, np.: zakażenia układu moczowego czy też zatrucia pokarmowego, jeśli spożyjemy na przykład wodę zakażoną bakterią. Za korzystanie z nieszczelnego szamba grożą sankcje prawne. Kontrolą zbiorników bezodpływowych zajmują się gminy. Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach upoważnia je do sprawdzenia, czy posiadacze szamb zawierają umowy na wywóz nieczystości ciekłych i czy korzystają z tych usług. Problem nieszczelnych zbiorników bezodpływowych może spowodować niekontrolowane zanieczyszczenia bakteriologiczne i chemiczne gleby i wód podziemnych. Dotyczy to nie tylko terenu wokół szamba, ale też dalszych okolic, ponieważ płynące ścieki mogą przebyć w glebie znaczne odległości. Same zanieczyszczenia też potrafią przetrwać w nich kilka miesięcy. Stąd nieszczelne okoliczne szamba mogą spowodować skażenie lokalnych zbiorników wodnych i ich zakwitanie. Rozwiązaniem nieszczelnego szamba może być jego wymiana, bądź też zastosowanie powłok wodoszczelnych umożliwiających hydroizolację zbiornika.³⁶

W przepisach planu ustalone są możliwości zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, na terenie nieruchomości (tzw. mała retencja). Dopuszcza się również wykorzystanie istniejącego zbiornika wodnego (Z/WS). Ustalono również dopuszczenie realizacji rozwiązań pozwalających na retencjonowanie wód opadowych na terenie nieruchomości i rozwiązań opóźniających spływ wód opadowych, w szczególności, zbiorniki na deszczówkę, np. beczki, studnie chłonne, oczka wodne, place deszczowe, rozumiane jako place z obniżonym poziomem terenu w stosunku do otaczającego gruntu czy wykorzystywanie naturalnego ukształtowania terenu, zielone dachy, ogrody deszczowe. Tzw. place deszczowe z powodzeniem są realizowane na osiedlach mieszkaniowych jako miejsca rekreacji w terenie dla mieszkańców w porze „suchej”. W przypadku deszczu nawałnego plac wypełnia się wodą zapobiegając jej szybkiemu odpływowi. Świetnym rozwiązaniem są również ogrody deszczowe. Wpływa to pozytywnie na temperaturę i warunki wilgotnościowe w miastach, ale również na obszarze wiejskim, czy na osiedlach mieszkaniowych o niższej intensywności.

Ewentualne zmiany w zakresie hydrogeologii nie powinny wywrzeć negatywnego wpływu na środowisko i wszystkie jego komponenty w obszarze rozpatrywania ani na tereny sąsiednie.

3) Różnorodność biologiczna, flora i fauna

Kwestie związane z różnorodnością biologiczną są niezwykle istotne w kontekście przeciwdziałaniem zmianom klimatycznym zachodzącym na Ziemi. W zagospodarowaniu

³⁶ <http://strefainstalatora.pl>

terenów należy poszukiwać miejsc pretendujących do odbudowy bioróżnorodności. Najczęściej jest to okolica terenów wód powierzchniowych, gdyż warunki tam panujące stwarzają naturalną bazę dla odbudowy siedlisk roślinności i zwierząt. Obecnie w planowaniu przestrzennym powinno się poszukiwać takich terenów i dążyć do ich zachowania i odbudowy. Sprzyjającym działaniem jest zatrzymywanie wody na terenie, stosowanie rozwiązań opóźniających spływ wód opadowych i roztopowych, co szerzej zostało omówione w poprzednim rozdziale. Nie bez znaczenia będzie wykorzystanie w tym celu zanikającego obecnie zbiornika wodnego położonego w centralnej części opracowania.

W projekcie planu wprowadzono zapisy o minimalnym procentowym udziale terenu powierzchni biologicznie czynnego, by zapewnić odpowiednią równowagę dla lokalnego mikroklimatu. Dodatkowo dopuszcza się stosowanie małej retencji oraz lokalizacji zbiorników retencyjnych, które mogą stać się ostoją dla roślinności. Zakłada się zatem co najmniej utrzymanie stawu i wprowadzenie zieleni ogrodów. To pozwala przypuszczać, że warunki bytowania żyjących tam gatunków roślin i zwierząt nie będą się pogarszać w sposób znaczący i nie ulegną one likwidacji.

Obecność zielonej enklawy wokół zbiornika wodnego wśród rozwijających się funkcji mieszkalnictwa jednorodzinnego, będzie pożądanym i korzystnym atutem.

4) Krajobraz

Ustawa o ochronie przyrody definiuje walory krajobrazowe jako wartości ekologiczne, estetyczne lub kulturowe obszaru oraz związane z nim rzeźbę terenu, twory i składniki przyrody, ukształtowane przez siły przyrody lub działalność człowieka. Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami definiuje natomiast pojęcie krajobrazu kulturowego, czyli przestrzeni historycznie ukształtowanej w wyniku działalności człowieka, zawierającej wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze. Obie te definicje wskazują na istniejącą zależność pomiędzy naturalnymi walorami środowiska oraz działalnością człowieka i jego wkładem w kreowanie krajobrazu. Zapisy planu miejscowego mają pozwolić na ochronę wszystkich składników krajobrazu i wprowadzenie nowych elementów przyrodniczych i budowlanych w harmonii z otoczeniem.

W celu ochrony i kształtowania ładu przestrzennego ograniczono intensywność zabudowy oraz wprowadzono:

- określone wymiarami odległości nieprzekraczalnych linii zabudowy,
- parametry i lokalizację budynków,
- wprowadzono zapisy dedykowane budynkom historycznym, wpisanym do gminnej ewidencji zabytków,
- wprowadzono gabaryty zabudowy dla terenów dotąd niezabudowanych wpisujące się w otoczenie,
- utrzymano intensywność zabudowy adekwatną do stanu istniejącego dla terenów zabudowanych.

W planie zawarto również ustalenia dotyczące gabarytów budynków i kształtu dachów oraz maksymalną powierzchnię zabudowy pozwalającą na zachowanie pożądanej intensywności zabudowy. Należy jednak mieć świadomość tego, że planowane osiedle mieszkaniowe będzie stanowiło zupełnie nową strukturę funkcjonalno-przestrzenną i jej charakter będzie odmienny od przestrzeni wiejskiej. Osiedle planowane będzie miało znamiona podmiejskiego mimo, że nim *de facto* nie będzie. Istotne jest tutaj zachowanie równowagi pomiędzy intensywnością zabudowy, terenami biologicznie czynnymi oraz wyposażeniem w infrastrukturę techniczną i społeczną w tym usługi podstawowe. To będzie kluczowe do stwierdzenia, czy osiedle to będzie realizacją udaną i czy przestrzeń mieszkalna tam stworzona będzie komfortowa.

Założenia projektu planu są zgodne z podstawowym celem Europejskiej Konwencji Krajobrazowej, którym jest promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu. Konwencja traktuje krajobraz jako ważny element życia ludzi zamieszkujących wszędzie: w miastach i na wsiach, na obszarach zdegradowanych, pospolitych, jak również na obszarach odznaczających się wyjątkowym pięknem - dlatego swoim zasięgiem obejmuje całe terytorium Polski.³⁷ W przypadku przedmiotowego planu ochrona i planowanie krajobrazu polega na dopełnieniu struktury przestrzennej zabudowy mieszkaniowej w jednostce osadniczej wsi. Plan miejscowy niestety nie gwarantuje realizacji wysokiej jakości architektury budynków, co w przypadku przestrzeni o uwarunkowaniach historycznych ma duże znaczenie. Za tym idzie również zaprojektowanie zagospodarowania terenu, po to by jakość życia mieszkańców wzrastała.

Utrzymanie i rozwijanie istniejącej zieleni, pozwoli utrzymać istniejące walory krajobrazu oraz poprawi estetykę nowo zainwestowanych terenów. Wpłynie również korzystnie na stosunki wodne oraz warunki wilgotnościowe obszarów podlegających zabudowie i obszarów sąsiednich.

³⁷ tekst i założenia Europejskiej Konwencji Krajobrazowej (Florence 2000 r.) – dostępna w Internecie <http://ochronaprzyrody.gdos.gov.pl> [dostęp 27-09-2019]

5) System powiązań i przyrodnicze obszary chronione

Tereny objęte projektem miejscowego planu nie podlegają przyrodniczej ochronie formalno – prawnej.

Nie przewiduje się niekorzystnego oddziaływania na obszar Natura 2000 ani na inne tereny chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody ze względu na położenie planowanej zabudowy w obszarze gminy. Nie przewiduje się niekorzystnego oddziaływania na obszary chronione z uwagi na oddalenie obszaru miejscowego planu od obszarów chronionych. Żadne z chronionych typów siedlisk nie występują w sąsiedztwie projektowanego zainwestowania i przez to nie ma ryzyka ich naruszenia czy zniszczenia. Brak jest na obszarach w sąsiedztwie terenów objętych planem miejscowym elementów podlegających faktycznej ochronie w związku z celami i przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000.

Ustalenia projektu planu nie wywrą negatywnego wpływu na gatunki chronione obszarów Natura 2000.

6) Warunki życia i zdrowie ludzi

Przeznaczenie terenów pod zabudowę mieszkaniową i usługową w zakresie wyznaczonym w „Studium ..” może wpłynąć korzystnie na warunki życia ludzi – również poprzez zachowanie terenu zbiornika wodnego, który będzie stanowił atrakcyjne miejsce osiedla a także być może przyczyni się do realizacji inwestycji rekreacyjnych takich jak np. siłownie zewnętrzne, place zabaw itp.

Nowe tereny przeznaczone pod zabudowę mają wyznaczone ciągi komunikacyjne o wygodnej szerokości, umożliwiające swobodne manewrowanie pojazdami w tym realizację stanowisk postojowych w liniach rozgraniczających dróg.

W zakresie zdrowia ludzi można obawiać się ewentualnego pogorszenia stanu powietrza, jeżeli do ogrzewania budynków będzie wykorzystywany węgiel, drewno lub ich pochodne. Na chwilę obecną nie można tego sposobu ogrzewania zakazać, natomiast wszystko zależy od rodzaju urządzeń grzewczych i jakości opału. Tak czy inaczej, docelowo powinno się odchodzić od stosowania tych paliw. Badania WHO wskazują, że zanieczyszczenia powietrza mogą nawet w 30% podwyższać ryzyko wystąpienia nowotworów, takich jak rak płuca, zatok, jamy ustnej, gardła i krtani, przełyku, a nawet nerek. Długotrwały kontakt z szeroko rozumianym smogiem może również prowadzić do przewlekłej obturacyjnej choroby płuc (POCHP). Wieś Połężewo nie jest objęta siecią gazową, zatem z dużym prawdopodobieństwem spodziewać się należy różnorodnych sposobów ogrzewania istniejących budynków.

7) Jakość powietrza i klimat lokalny

Dalsza zabudowa może w sposób znaczący wpłynąć na stan higieniczny powietrza oraz może przyczynić się do wzrostu emisji CO₂ z systemów grzewczych. Źródłem zanieczyszczenia powietrza jest głównie niska emisja, pochodząca z ogrzewania budynków. W chwili obecnej prowadzone są liczne działania mające na celu poprawę jakości powietrza w Polsce. Działania te następują na poziomie centralnym, ale też i samorządowym. Zaangażowane w kampanię edukacyjną są również szeroko rozumiane media. Kluczowe jest instalowanie w systemach grzewczych urządzeń nie bazujących na paliwach kopalnych albo przynajmniej charakteryzujących się najniższymi wskaźnikami emisji. W niniejszym planie miejscowym zakłada się stosowanie nowoczesnych technologii minimalizujących negatywne skutki emisji zanieczyszczeń do powietrza. Jednak dla rzeczywistej poprawy stanu jakości powietrza jest faktyczne wdrażanie postulowanych działań w życie oraz egzekwowanie wymogów przepisów prawa w tym zakresie oraz dalsze ich zmiany zmierzające do stopniowej eliminacji paliw kopalnych z użytku.

Dla obszaru objętego miejscowym planem, z uwagi na planowaną zabudowę kluczowym czynnikiem będzie wykorzystanie nowoczesnych technologii grzewczych

z zastosowaniem paliw i urządzeń niskoemisyjnych, a najlepiej rezygnacja ze stosowania paliw kopalnych w ogóle na rzecz odnawialnych źródeł energii. Na chwilę obecną, nie ma wymagań ustawowych w tym zakresie, ale przyjmując za cel odejście od paliw kopalnych i redukcja emisji CO₂ do atmosfery do zera do roku 2050, zastosowanie narzędzi prawnych będzie niezbędne. Te działania będą konieczne w celu powolnego cofania zmian klimatycznych na Ziemi.³⁸

Ustalenia adekwatne do obecnej sytuacji prawnej znalazły odzwierciedlenie w tekście planu. Działania te są zgodne z obowiązującymi dokumentami POP dla strefy wielkopolskiej, a w szczególności z działaniami naprawczymi zawartymi w „Programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej w zakresie pyłu PM₁₀, PM_{2,5} oraz B(a)P”,³⁹ przy czym należy mieć świadomość, że to wciąż za mało aby odwrócić zachodzące procesy w zmianach klimatu.

Dla poprawy warunków wilgotnościowych i zrównoważenia warunków termicznych duże znaczenie ma też odpowiednie nasycenie terenu zielenią oraz mała retencja wód opadowych. Plan w pełni umożliwia realizację tych celów.

8) Zabytki i dobra materialne

W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej podjęto następujące ustalenia:

- 1) ochronę budynków ujętych w gminnej ewidencji zabytków, zgodnie z oznaczeniem na rysunku;
- 2) w odniesieniu do obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków:
 - a) obowiązują przepisy art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. prawo budowlane (Dz. U. z 2020 r., poz. 1333 ze zm.) oraz przepisy ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2021 r., poz. 710),
 - b) ochronie podlegają charakterystyczne bryły, formy dachów, tradycyjny rodzaj materiałów budowlanych, historyczny wystrój elewacji;
- 3) strefy ochrony konserwatorskiej zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych stan. 3, AZP 56-32/42, zgodnie z granicami oznaczonymi na rysunku;
- 4) w ramach wyznaczonych stref ochrony konserwatorskiej zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych dopuszcza się działalność inwestycyjną i określa się wymóg prowadzenia badań archeologicznych w trakcie prac ziemnych, przy czym zasady ochrony zabytków archeologicznych i zasady postępowania w związku ze zmianą zagospodarowania terenów, pracami ziemnymi oraz budową obiektów budowlanych w strefie ochrony archeologicznej, określa ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2021 r., poz. 710).

W zakresie szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu ustala się uwzględnienie ograniczeń wynikających z lokalizacji urządzeń infrastruktury technicznej, które opisano w rozdziale poświęconym ograniczeniu w zagospodarowaniu terenów. Zapisy te eliminują ryzyko naruszenia jakichkolwiek potencjalnych obiektów czy istniejących obiektów, stanowiących dobra materialne służące społeczeństwu.

9) Ochrona przed hałasem

Zapewnienie właściwego klimatu akustycznego jest wymagane odrębnymi przepisami, więc odpowiednie zapisy zawsze znajdują swoje odzwierciedlenie w ustaleniach planu miejscowego. Opisano je w rozdziale III.

³⁸ <https://ziemianarozdrozu.pl/>

³⁹ Uchwała Nr XXI/391/20 z dnia 13 lipca 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2020 r. poz. 5954).

Dla drogi wojewódzkiej nr 432, która przebiega przez obszar planu nie sporządzono map akustycznych natomiast dostępne są dane pochodzące z generalnego pomiaru ruchu⁴⁰. Z uwagi na brak wykonania map akustycznych dla tego odcinka drogi wojewódzkiej, należy przypuszczać, że problem ochrony akustycznej nie będzie dotyczył obszaru planu. Zachowanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku nie powinno być zatem zagrożone dla terenów objętych niniejszym miejscowym planem. Obszar sąsiaduje z drogą wojewódzką, natomiast natężenie ruchu na tej drodze pozwala na stwierdzenie, że nie będzie w przypadku omawianego planu miejscowego dochodziło do przekroczeń dopuszczalnych standardów poziomu hałasu w środowisku. Na chwilę obecną nie są dostępne dane dotyczące ewentualnych przekroczeń hałasu w środowisku, w związku z tym, nie wprowadza się na terenach przeznaczenia, które nie będzie wymagało ochrony akustycznej. Zakłada się, że do przekroczeń nie dojdzie. W innym przypadku, należy podjąć działania budowlane w odniesieniu do terenów, które komfortu akustycznego wymagają.

10) Promieniowanie elektromagnetyczne i strefy ograniczonego inwestowania

Ograniczenia wynikające z przebiegu sieci infrastruktury technicznej przez teren planu nie są duże i nie wpłyną negatywnie na realizację inwestycji i środowisko przyrodnicze. Na chwilę obecną nie występują na tym terenie obiekty infrastruktury technicznej generujące ponadnormatywne promieniowanie elektromagnetyczne.

11) Przewidywane skutki oddziaływania planu na całokształt środowiska przyrodniczego

Przewidywane skutki oddziaływania miejscowego planu na całokształt środowiska oraz jego prawidłowe funkcjonowanie, w tym na obszary chronione, są zróżnicowane co do charakteru, czasu oddziaływania, odwracalności i ich zasięgu przestrzennego. Opracowywany plan jest związany z poszczególnymi komponentami środowiska przyrodniczego wpływem o charakterze: bezpośrednim, pośrednim, wtórnym, skumulowanym, krótkoterminowym, średnioterminowym, długoterminowym, stałym i chwilowym.

Tabela 3 - Oddziaływanie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej i usługowej.

Analizowane zagadnienie	Przewidywane skutki oddziaływania
Zanieczyszczenie powierzchni ziemi	Planowane funkcje nie niosą za sobą ryzyka stałego czy też skumulowanego zanieczyszczenia powierzchni ziemi. Zaliczone są one do I grupy gruntów dla których określa się dopuszczalne zawartości substancji. Zanieczyszczenia mogą być krótkoterminowe i chwilowe związane np. z etapem budowy budynku.
Naturalna rzeźba terenu	Wpływ krótkoterminowy wyłącznie przy realizacji budynków.
Zagrożenie erozją	Na omawianym terenie nie wystąpi zagrożenie erozją w wyniku realizacji zabudowy.
Gleby wysokiej jakości	Nie występują gleby wysokiej jakości.
Zasoby naturalne (rozumiane jako złoża udokumentowane)	Na analizowanych terenach nie występują udokumentowane złoża.
Jakość wód powierzchniowych	Realizacja zabudowy na analizowanych terenach nie będzie miała negatywnego wpływu na jakość wód powierzchniowych z uwagi na brak przewidywanych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, które mogłyby się przedostawać wraz z wodami opadowymi i roztopowymi do wód powierzchniowych. Należy

⁴⁰ Wyniki Generalnego Pomiaru Ruchu wykonanego w roku 2015 dla dróg wojewódzkich (GDDKiA)

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ MIEJSCOWEGO PLANU
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO TERENU POŁOŻONEGO WE WSI POŁĄŻEJEWO,
GMINA ŚRODA WIELKOPOLSKA

	przede wszystkim starać się zagospodarować wody na nieruchomości, zgodnie z ustaleniami planu. Istotna jest jednak realizacja kanalizacji sanitarnej na całym obszarze planu. Działania sprzyjające małej retencji będą miały pozytywne skutki na zasoby ilościowe wód.
Jakość wód podziemnych	Obszary opracowania obejmują grunty słabo przepuszczalne. Nie przewiduje się negatywnego wpływu na jakość wód podziemnych w tym GZWP 143 Subzbiornik Inowrocław-Gniezno. Istotna jest jednak realizacja kanalizacji sanitarnej na całym obszarze planu a zwłaszcza na terenach obecnie nie zagospodarowanych a przeznaczonych pod zabudowę osiedla mieszkaniowego. Działania sprzyjające małej retencji będą miały pozytywne skutki na zasoby ilościowe wód.
Stosunki wodne	Głębokość zwierciadła wody w przedziale na więcej niż 1 m ale nie więcej niż 2 m p.p.t. w obszarze planu pozwala przypuszczać, że zabudowa na tym terenie nie będzie powodować zmiany stosunków wodnych w sposób długotrwały. Mogą też pojawić się chwilowe i krótkoterminowe skutki wywołane realizacją inwestycji budowlanych.
Walory krajobrazu, harmonia	Ustalenia planu kładą nacisk na ukształtowanie zabudowy w sposób harmonijny wobec struktury przestrzennej wsi. Natomiast w chwili obecnej trudno jest stwierdzić, czy skutki powstania osiedla mieszkaniowego będą dla krajobrazu pozytywne czy negatywne. Wszystko zależy od jakości architektury i stopnia zainwestowania terenu.
Walory estetyczne	Wypełnienie struktury funkcjonalno-przestrzennej zgodnie z planem pozwoli na pozytywny odbiór zabudowy, co może trwale zmienić walory estetyczne wsi.
Obszary chronione	Nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na obszary chronione położone w sąsiedztwie.
Fragmentacja siedlisk	Na obszarze planu nie stwierdzono siedlisk chronionych gatunków roślin i zwierząt. Nie przewiduje się więc oddziaływania na te komponenty.
Różnorodność biologiczna	Uzupełnienie terenu zielenią urządzoną i utrzymanie wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej jest istotna z punktu widzenia różnorodności biologicznej. Ustalono minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej w obszarze planu. Realizacja terenów zielonych zgodnie z tym wskaźnikiem powinna zmniejszyć negatywne skutki na bioróżnorodność w sposób proporcjonalny i długotrwały. Planuje się wykorzystanie zbiornika wodnego w celach retencyjnych i w celu podbudowy bioróżnorodności. Retencja wód również na obszarach nieruchomości będzie sprzyjała odbudowie bioróżnorodności.
Funkcjonowanie korytarzy ekologicznych	Problem funkcjonowania korytarzy ekologicznych nie dotyczy obszaru objętego planem miejscowym.
Jakość życia mieszkańców	Tereny zabudowy zaprojektowane są w sposób zrównoważony i skutki realizacji planu powinny być pozytywne dla jakości życia mieszkańców z uwagi na racjonalne wykorzystanie terenów. Jednak przy stosowaniu ogrzewania bazującego na węglu, drewnie i ich pochodnych

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ MIEJSCOWEGO PLANU
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO TERENU POŁOŻONEGO WE WSI POŁĄŻEJEWO,
GMINA ŚRODA WIELKOPOLSKA

	należy się spodziewać pogorszenia jakości stanu powietrza, co wpływa negatywnie na jakość życia mieszkańców.
Rozwój gospodarczy gminy	Realizacja terenu osiedla mieszkaniowego przyczyni się pozytywnie i długotrwale na rozwój gospodarczy gminy Środa Wielkopolska.
Zdrowie ludzi	Planowane funkcje nie należą do uciążliwych. Mogą jednak generować skutki dla zdrowia ludzi z uwagi na emisję zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego związanych z niewłaściwą technologią ogrzewania bądź złymi praktykami w tym zakresie. Będą to skutki cyklicznie odczuwane w okresie grzewczym.
Powietrze atmosferyczne i klimat lokalny	Przewidywane są cykliczne skutki negatywne w okresie grzewczym.
Zabytki	Plan ustala zasady ochrony zabytków w sposób szczegółowy i adekwatny do wniosków właściwych służb konserwatorskich.
Klimat akustyczny	Zakłada się, że planowane funkcje nie będą generowały zanieczyszczenia hałasem.
Promieniowanie elektromagnetyczne	Nie przewiduje się realizacji nowych urządzeń elektromagnetycznych, mogących pogorszyć obecne warunki.
Produkcja odpadów	Zwiększy się produkcja odpadów pochodzących z gospodarstw domowych, zatem konieczne będzie systemowe rozwiązanie segregacji i zbiórki odpadów z gospodarstw. Będzie to oddziaływanie stałe i długoterminowe.
Redukcja ilości odpadów	Przy założeniu, że segregacja odpadów będzie powszechnie i świadomie realizowana, można się spodziewać redukcji odpadów ale będzie to odczuwalne dopiero długoterminowo.
Wielkość powierzchni terenu biologicznie czynnego	Po realizacji obszarów zieleni na wymaganych powierzchniach biologicznie czynnych, należy się spodziewać pozytywnych i stałych skutków wpływu na równowagę w środowisku przyrodniczym.

Z powyższej analizy wynika możliwe długotrwale negatywne oddziaływanie projektowanego zainwestowania, które będzie się wiązało głównie ze zwiększoną produkcją odpadów i cykliczne związane z większym zanieczyszczeniem powietrza w okresie jesienno-zimowym w stosunku do wiosenno-lętniego, poprzez eksploatację systemów grzewczych. Negatywne oddziaływanie na wody podziemne może też nieść za sobą nieuregulowanie gospodarki wodno-ściekowej, wbrew ustaleniom planu i przepisom odrębnym. Krótkotrwale negatywne oddziaływanie na powierzchnię ziemi będzie związane głównie z etapem realizacji inwestycji - zanieczyszczenie powierzchni ziemi, realizacja wykopów pod zabudowę. Realizacja pozostałych planowanych inwestycji i na podstawie ustaleń planu na przedmiotowym obszarze może przynieść za sobą również skutki zarówno pozytywne jak i negatywne i oddziałujące długotrwale. Głównym ryzykiem jest tutaj umiejętna realizacja osiedla w taki sposób, aby stanowiło udaną przestrzeń do mieszkania. W takich przestrzeniach jak ta, w oderwaniu od większych jednostek osadniczych, jest to trudne zadanie. Problemem jest kompleksowa realizacja infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej w pierwszej kolejności, gdyż te dwa czynniki są niezbędne, aby mówić tutaj o wygodnym miejscu zamieszkania. Następnie realizacja usług podstawowych, które zapobiegają ciągłym potrzebom przemieszczania się w celu zaopatrzenia gospodarstw domowych. Dodatkowym atutem powinien być

unikalny charakter osiedla, wykorzystujący obecność zbiornika wodnego, odpowiednią intensywność zabudowy oraz wysokiej jakości rozwiązania architektoniczne. Tych kwestii niestety plan nie reguluje, ani nie wpływa na kompleksowość realizacji inwestycji. Będzie to jednak warunek pozytywnego oddziaływania na krajobraz, warunki życia ludzi czy też rozwoju gospodarczego gminy.

12) Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

W związku z realizacją ustaleń projektowanego miejscowego planu prognozuje się brak oddziaływania transgranicznego na środowisko przyrodnicze. Brak tu transgranicznych połączeń ekologicznych.

13) Zalecenia oraz rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

W celu zredukowania niekorzystnego wpływu zabudowy terenu na funkcjonowanie powiązań przyrodniczych należy dążyć do biologicznej zabudowy obszarów mających pełnić funkcje przyrodnicze (powierzchnia terenu faktycznie biologicznie czynnego).

Inne rozwiązania minimalizujące negatywne oddziaływanie na środowisko powinny zmierzać do racjonalnego wykorzystania terenu. Celem minimalizacji niekorzystnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze zaleca się:

- wprowadzenie obowiązku odpowiedniego nasycania terenu zielenią;
- zagospodarowanie mas ziemnych pochodzących z wykopów na terenie działki;
- w zakresie kształtowania zabudowy: określenie charakteru zabudowy, gabarytów, geometrii dachów;
- realizację kanalizacji sanitarnej dla całego obszaru objętego planem a zwłaszcza dla nowej zabudowy;
- zachowanie istniejącego zbiornika wodnego;
- zatrzymywanie wody na nieruchomościach za pomocą rozwiązań umożliwiających małą retencję;

Wszystkie powyższe zalecenia zostały zawarte w zapisach projektu miejscowego planu.

14) Alternatywne rozwiązania

Prognoza nie zawiera propozycji rozwiązań alternatywnych dla projektu planu, gdyż muszą być zgodne z wytycznymi „Studium ...”.

15) Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu

Skutki realizacji projektowanych inwestycji na środowisko są monitorowane i określone w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska realizowanego na terenie województwa przez GIOŚ. Badania monitoringowe przeprowadza się w sposób cykliczny, stosując ujednolicone metody zbierania, gromadzenia i przetwarzania danych. GIOŚ prowadzi monitoring jakości powietrza, wód powierzchniowych, wód podziemnych, hałasu, pól elektromagnetycznych, gospodarki odpadami, gleb.

Niektóre działania kontrolne będą prowadzone przez gminę w ramach kompetencji, jakie władze gminne posiadają. Takie działania będą dotyczyć sposobu zagospodarowywania odpadów, lokalizowania nielegalnych składowisk śmieci, sposobu odprowadzania ścieków bytowych i komunalnych, wycinki drzew i krzewów. Są to działania prowadzone na bieżąco w ramach zadań powierzonych samorządom gminnym, a sposób ich realizacji określony jest w przepisach prawa oraz w dokumentach strategicznych gminy.

Zgodnie z art 55. ust. 5 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 247 ze zm.) organ opracowujący projekt dokumentu

jest obowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko. Monitoring ten zaleca się wykonywać raz na 4 lata terenu w oparciu o dostępne dane o środowisku. W ramach monitoringu należy uwzględnić:

- stopień zrealizowania nowej zabudowy,
- lokalne pomiary jakości powietrza,
- kontrolę szczelności zbiorników bezodpływowych,
- stopień zrealizowania nowych sieci infrastruktury technicznej, a zwłaszcza kanalizacji sanitarnej.

5. Ocena rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, podsumowanie i wnioski.

Celem sporządzenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego we wsi Połężewo jest ustalenie zasad zabudowy i zagospodarowania terenów wiejskich, gdzie lokalizacja budynków z funkcją mieszkalną uzależniona jest od odległości określonej w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. z 2020 poz. 981 ze zm.). Planowane tereny zabudowy są odzwierciedleniem kierunków rozwoju określonych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Środa Wielkopolska. Przepisy projektowanego planu określają parametry zabudowy z dbałością o ład przestrzenny oraz w zgodzie z założeniami urbanistycznymi gminy.

Obszary mają dogodną dostępność komunikacyjną, co pozwala na efektywne zarządzanie terenem i kompleksową obsługę w zakresie infrastruktury technicznej.

Wprowadzone zapisy dotyczące ochrony wszystkich składników środowiska są wystarczające w świetle obowiązujących przepisów. Niektóre z nich nawet wykraczają poza standardowe zakresy. Można przypuszczać, że przy respektowaniu ustalonych zasad zagospodarowania poszczególnych terenów, niekorzystne zmiany w środowisku przyrodniczym mogą zostać zminimalizowane. Planowane przeznaczenie terenów jest zgodne z założeniami ładu przestrzennego dla tej części gminy. Nie przewiduje się realizacji obiektów budowlanych dysharmonizujących strukturę funkcjonalno-przestrzenną czy też krajobraz wsi, choć nie ma gwarancji powodzenia w tym zakresie. Uzupełnienie zabudowy na projektowanych obszarach nie wpłynie niekorzystnie na istniejące i projektowane tereny chronione, może natomiast wpłynąć korzystnie na jakość życia mieszkańców i rozwój usług podstawowych.

6. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Opracowana prognoza oddziaływania na środowisko przyrodnicze dotyczy ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego położonego we wsi Połężewo, gmina Środa Wielkopolska.

Przy sporządzaniu niniejszego opracowania oparto się na szeregu dokumentów wykonanych na potrzeby gminy, na dostępnych danych przestrzennych oraz na przepisach prawa. W rozdziale I opisano cel i zakres miejscowego planu oraz metody sporządzania prognozy. Dla rozpoznania środowiska przyrodniczego w rozdziale II przeanalizowane zostały kolejno jego składniki: położenie geograficzne i rzeźba terenu, warunki geologiczne – gruntowe, stosunki wodne, warunki glebowe, szata roślinna i świat zwierzęcy, klimat lokalny oraz obszary chronione.

W rozdziale III zawarto charakterystykę ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w tym cele ochrony środowiska uwzględnione w planie oraz potencjalne zagrożenia na etapie funkcjonowania ustaleń planu.

W rozdziale IV opisano potencjalne oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska w tym obszary chronione. Analiza ww. składników wykazała negatywne skutki inwestycji, natomiast wskazała znacznie więcej korzyści z faktu uchwalenia planu. Podczas prognozowania oddziaływania na środowisko przyrodnicze ustaleń planu przeanalizowano położenie i użytkowanie terenu, którego dotyczy opracowywany plan, projektowane przeznaczenie terenu, i ustalenia projektu miejscowego planu. Z analizy wynika, że realizacja ustaleń planu nie powinna doprowadzić do zmian hydrogeologicznych na jego terenie i na terenach sąsiednich, nie spowoduje znaczących niekorzystnych zmian w szacie roślinnej i pokrywie glebowej.

W rozdziale V dokonano oceny rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych. Tereny opracowania planu są uzupełnieniem istniejących funkcji jednostce osadniczej wsi Połężewo. Zapisy planu zobowiązują do wprowadzenia zabudowy w taki sposób, by wpisywała się harmonijnie w całość funkcjonalno – przestrzenną gminy oraz by nie wywierała negatywnego wpływu na tereny sąsiednie.

Wszelkie inwestycje budowlane przyczyniają się do trwałej zmiany środowiska naturalnego. Ustalenia projektu planu uwzględniają rozwiązania minimalizujące negatywne oddziaływanie na środowisko, proponowane w niniejszym opracowaniu. Jeżeli realizacja projektowanego zagospodarowania terenu przebiegać będzie w sposób prawidłowy, środowisko przyrodnicze nie dozna uszczerbku. Warunkiem jest jednak respektowanie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

7. Materiały źródłowe oraz podstawowe przepisy prawne.

Podczas sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego korzystano z informacji zawartych w następujących materiałach źródłowych:

- mapy topograficzne, mapy zasadnicze, mapy ewidencyjne, mapy glebowo – rolnicze;
- dostępne dane przestrzenne;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Środa Wielkopolska;
- rysunek projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;
- Polska – Rejony Fizycznogeograficzne wg Jerzego Kondrackiego;
- Mapa geomorfologiczna niziny wielkopolsko-kujawskiej, pod. redakcją B. Krygowskiego;
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2016 poz., 1967);
- Ramowa Dyrektywa Wodna - Dyrektywa 2000/60/We Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. U. UE L z dnia 22 grudnia 2000 r.);
- „Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej” przyjęta uchwałą nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 794);
- Program ochrony środowiska dla Województwa Wielkopolskiego do roku 2030 przyjęty uchwałą Nr XXV/472/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 21 grudnia 2020 r.;;
- Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2019-2025 wraz z planem inwestycyjnym;
- „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020) - Uchwała Nr XXXIII/853/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2017 r. poz. 5320);
- Stan środowiska w Wielkopolsce – Raport 2017 (WIOŚ Poznań);
- Standardowe formularze danych dla obszarów Natura 2000;
- ISOK - Informatyczny System Osłony Kraju, dostępny w Internecie: <http://mapy.isok.gov.pl/imap/>;
- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad – mapy akustyczne, dostępny w Internecie: <http://www.gddkia.gov.pl/>
- Państwowy Instytut Geologiczny, dostępny w Internecie: <http://bazagis.pgi.gov.pl/website/cbdg/viewer.htm>
- Bank Danych Lokalnych, GUS, dostępny w Internecie: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/teryt/tablica>;
- literatura specjalistyczna.

Ponadto sporządzając prognozę oparto się na następujących aktach prawa:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r., poz. 247 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2021, poz. 741 ze zm.);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2021, poz. 710 ze zm.);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021, poz. 1098),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2020, poz.

1064 ze zm.);

- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. prawo budowlane (Dz. U. 2020, poz. 1333 ze zm.);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2021, poz. 1326);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020, poz. 1219 ze zm.);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. prawo wodne (Dz. U. z 2020, poz. 310 ze zm.);
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (Dz. U. z 2020 r., poz. 2028);
- Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. 2021 r. poz. 1057);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014, poz. 112);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r., w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r., w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r., w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich sytuowanie (Dz. U. z 2019 r., poz. 1065);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz. U. z 2002 Nr 155, poz. 1298);

Dla potrzeb sporządzenia „Prognozy...” przeprowadzona została bezpośrednia wizja terenu.

Spis tabel:

Tabela 1 - Wyniki oceny jakości powietrza w roku 2020 pod kątem ochrony zdrowia ludzi.	13
Tabela 2 - Wyniki oceny jakości powietrza w roku 2020 pod kątem ochrony roślin.	14
Tabela 3 - Oddziaływanie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej i usługowej.	36

Spis rysunków:

Rysunek 1 – Lokalizacja obszaru objętego miejscowym planem na tle Open Street Map.	5
Rysunek 2 – Lokalizacja obszaru planu na tle mapy topograficznej.	5
Rysunek 3 – Lokalizacja terenu na tle ortofotomapy.	7
Rysunek 4 – Lokalizacja terenu objętego planem miejscowym na tle dynamicznej hipsometrii (ISOK).	9
Rysunek 5 – Lokalizacja terenów objętych planem miejscowym na tle szczegółowej mapy geologicznej.	9
Rysunek 7 – Granica obszaru objętego miejscowym planem na tle mapy hydrograficznej.	12
Rysunek 8 - Róża wiatrów dla gminy Środa Wlkp.	14
Rysunek 9 - Lokalizacja terenów objętych planem miejscowym na tle mapy sozologicznej Polski.	15
Rysunek 10 - Średnie temperatury i opady w gminie Środa Wlkp.	17
Rysunek 11 – Lokalizacja obszaru planu na tle studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Środa Wielkopolska.	25

Puszczykowo, 26 maja 2021 r.

**OŚWIADCZENIE AUTORA KIERUJĄCEGO ZESPOŁEM AUTORÓW WYKONUJĄCYCH
OPRACOWANIE PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego położonego we wsi Połężewo,
gmina Środa Wielkopolska**

Niniejszym, na podstawie art. 51 ust. 2 pkt f ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021, poz. 247 ze zm.) oświadczam, że spełniam wymagania określone w art. 74 a ust. 2 pkt 2 tej ustawy.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Z poważaniem,

Urbanika Agata Marciniak
ul. Matejki 12 a, 62-041 Puszczykowo
NIP: 777-186-93-43

tel. 606 782 255 | fax 61 81 33 028 | e-mail: biuro@urbanika.pl | www.urbanika.pl

Autorzy:	